

JÓESTÉT!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Calea Regelo
Ferdinand 64-66. Automata-telefon: 20-61.
Törvényszéki lajstromozási szám: 44.
Des. No. 890-1934. Trih. Cluj, Sectia III.

Kiadótulajdonos:
„JÓESTÉT!” Újságkiadóvállalat R.-T.
Felelős szerkesztő és igazgató:
MAYER ANTAL

CLUP, 1939. ÁPRILIS 23. Vasárnap
VIII. évfolyam, 108. szám.

Mussolini öt éves béketervet akar felajánlani a világnak

Gafencu külügyminiszter Brüsszelből Londonba és Párisba utazik - A Rómából hazatért magyar államférfiak jövő héten Berlinbe utaznak - Súlyosan megnehezedett a magyarság helyzete Szlovákiában - A Duce és a Führer szívélyes táviratváltása - Hamarosan befejeződnek az angol-orosz tárgyalások

A külföldi sajtó most főleg a Duce capitoliumi beszédének és a berlini félmillió katonai felvonulásnak hatása alatt áll. Igen nagy és érthető érdeklődés kíséri Gafencu román külügyminiszter további útját, a közben hazaérkezett gróf Csáky magyar külügyminiszter előkészületeit jövő heti berlini útjára, a francia hadiflotta mozdulatait a Közép-tengeren és a brit-német ipari tárgyalásokat, amelyek szerencsés befejezéssel kecsegtetnek. Külön érdeklődés tárgya a brit-orosz megbeszélés, amelyről a brit sajtó úgy ír, mint amely rövid időn belül befejezést nyer. Chamberlain miniszterelnök a jelek szerint erős elhatározással halad a nemrég kijelölt uton előre és nem hajlandó letérni arról. Sajnálatos eseménye volt az elmúlt 24 órának az az újabb határciendes, amely a magyar-szlovák határon zajlott le és amelynek kivizsgálására magyar részről tiszti bizottság szállott ki. Megemlíthető még a brit ellenzék azon terve, hogy a keddi alsóházi ülésen külpolitikai vitát provokáljon a spanyol kérdéssel összefüggő összes problémákat illetően. Erre azonban aligha kerül sor, mert Chamberlain miniszterelnök és kormánya nyugodt légkörben akarják tovább folytatni diplomáciai tevékenységüket.

GAFENCU KÜLÜGYMINISZTER BRÜSSELBEN

(BRÜSSEL.) Tegnap reggel érkezett meg Gafencu román külügyminiszter Pusca és Pop kabinetfőnökök kíséretében a brüsszeli pályaudvarra, ahol a belga kormány nevében Van Zuilend, a belga külügyminisztérium politikai osztályának igazgatója, Radulescu Mehedinți román követ, Pelahágyai román követ, továbbá a lengyel, jugoszláv, görög és török követek üdvözölték nagyszámú közönség élén, amely a belga kormány barátságát ünnepeelte. Dél előtt 10 órakor a külügyminisztert Lipót belga király fogadta kihallgatáson, majd a román vendégek koszorút helyeztek el az ismeretlen katonai emlékművénél. A kegyeletos aktusnál nagyszámú közönség és a belga frontarcos egyesületek küldöttségei jelentek meg. A külügyminiszter később látogatást tett a belga külügyminiszternél, valamint a nemzetgazdasági miniszternél, akikkel beható tárgyalásokat folytatott. Délben Radulescu Mehedinți dezsőné adott Gafencu tiszteletére, amelyen megjelentek az angol, amerikai, francia, török, görög, lengyel, jugoszláv nagykövetei, illetve követek, sir Frederic Leit-Ross, a Romániába érkező angol kereskedel-

mi küldöttség vezetője és számos belga előkelőség. Este fél 9 órakor a román követségben volt diner, amelyen többek között részt vettek a belga udvari marsall, az olasz és német nagykövetei, a kormány több tagja és sok más előkelőség. Ma a belga külügyminiszter ad dezsőné Gafencu tiszteletére, aki ezután Londonba fog utazni.

A LONDONI PROGRAM

(LONDON.) Rador-Reuters. Gafencu külügyminisztert vasárnapra várják az angol fővárosba. Hétfőn délelőtt lord Halifax külügyminiszterrel tárgyal. Délben a külügyminisztériumban részt vesz a tiszteletére rendezett villásreggeli, majd délután az alsóház-

ban Chamberlain miniszterelnökkel találkozik, este pedig diszvacsorán jelenik meg. Kedden délelőtt a külügyminisztériumban tovább folynak a tanácskozások, délből VI. György angol király fogadja kihallgatáson Gafencu külügyminisztert és villásreggeli is vendégül látja. Este a román követségben lesz diszvacsora. Szerdán Gafencu külügyminiszter több angol repülőgépet látogat meg, majd tovább utazik Párisba. Párisi értesülések szerint Gafencu állítólag Londonban gazdasági egyezményt köt és az ugyanolyan jogokat biztosít a romániai gazdasági kitermelés terén Nagybritanniának, mint a román-német szerződés Németországnak.

A jugoszláv-orosz tárgyalások

(BELGRÁD.) (Rador.) Markovics jugoszláv külügyminiszter Ciano gróf meghívására Velencébe utazott a két országot érdeklő összes kérdések megbeszélésére. A jugoszláv külügyminiszter április 26-án Berlinbe megy. Az angol lapok a tárgyalásokkal kapcsolatosan magyar-jugoszláv barátsági és megemlékezési szerződés megkötését várják. Az angol lapok tudósításai szerint bár a két állam közötti viszony az utóbbi években nagy mértékben javult, komoly akadályai is voltak, főképpen Románia miatt, mivel Románia Jugoszlávia szövetségese. Miután a magyar külügyminiszter kijelentette, hogy Magyarország Románia határait tiszteletben kívánja tartani, nincs akadálya annak, hogy Jugoszlávia is megállapodást köthessen Magyarországgal. A Daily Telegraph úgy tudja, hogy Jugoszlávia kilép a Népszövetségből és csatlakozik a kommunista-ellenes egyezményhez. A jugoszláv-magyar megemlékezés Jugoszláviának a tengelyhatalmakhoz való határozott és nyílt csatlakozását jelentené.

LONDONI VÉLEMÉNY JUGOSZLÁVIA ÉS BULGÁRIA JÖVŐBENI MAGATARTÁSÁRÓL

(LONDON.) Brit politikai körök meg vannak győződve arról, hogy Jugoszlávia és Bulgária nem fognak a szemben álló blokkokhoz csatlakozni. Áll ez a katonai természetű együttműködésre vonatkozólag. Ami a gazdasági kérdéseket illeti, ott együtt fognak haladni a totális államokkal.

BEFEJEZÉS ELŐTT A BRIT-OROSZ SZERZŐDÉS

(LONDON.) A Daily Mail tudni véli, hogy bár sir Robert Vansittartnak, a brit kormány külpolitikai tanácsadójá-

nak párisi útja és Daladier miniszterelnökkel folytatott megbeszélése szigorúan magánjellegű volt, mégis volt alkalma a francia kormányfőnek a brit-orosz tárgyalások állásáról értesíteni. A lap szerint a London-Moszkva közötti tárgyalások már annyira előrehaladt állapotban vannak, hogy néhány napon belül a szerződés aláírására is sor kerülhet. Hasonlóan ír a Daily Herald (munkáspárti) is, megjegyezve, hogy Chamberlain miniszterelnök bizonyára ezért nem volt hajlandó külpolitikai expozét tartani. A szerződés aláírása egészen új helyzetet teremt és ezért feleslegesnek tartotta Chamberlain a jelenlegi, amúgy is eléggé ismert állapotok további ismertetését.

KÜLPOLITIKAI VITÁT AKAR RENDEZNI A BRIT ELLENZÉK A KEDDI ÜLÉSEN

(LONDON.) A brit ellenzéki pártok Attlee őrnagy kezdeményezésére a keddi alsóházi ülésen külpolitikai vitát akarnak kezdeni a spanyolországi helyzettel kapcsolatos összes kérdésekben. Hír szerint a ház speaker-e a vitát Chamberlain miniszterelnök kivánságára nem fogja engedélyezni.

KEDVEZŐ MEDITERBEN HALADNAK ELŐRE A BRIT-NÉMET IPARI TÁRGYALÁSOK

(LONDON.) A Federation of British Industries elnöke a Reuter hírszolgálati iroda munkatársa előtt kijelentette, hogy az utóbbi időben megkezdett és brit, valamint német részről egyaránt szorgalmazott ipari tárgyalások a külpolitikai feszültség ellenére is a legkedvezőbb mederben haladnak előre.

VISSZARENDELTEK A FRANCIA FLOTTA EGYRÉSZÉT GIBRALTÁRBÓL

(GIBRALTÁR.) A francia haditengerészeti minisztérium rendeletére nyolc hajó elhagyta a gibraltári kikötőt, úgy, hogy ott most mindössze másik nyolc hajó maradt. Az intézkedést a Mussolini beszéde nyomán támadt helyzeti enyhüléssel hozzák összefüggésbe.

AZ AMERIKAI SAJTÓ-ÉRTEKEZLET

(WASHINGTON.) Tegnap tartották meg Roosevelt államfő elnöklété mellett a sajtóértekezletet, amelyen a jelenlegi helyzetet ismertették. Részt vett azon Lindbergh ezredes is, aki beszámolt európai tapasztalatairól. Feltűnő volt, hogy Roosevelt elnök szótlanul hallgatta végig az ülést, amiből arra következtetnek, hogy az utóbbi napok eseményei elkedvetlenítették.

A DUCE BESZÉDÉNEK HATÁSA A VILÁGSAJTÓBAN

(RÓMA.) Mussolini miniszterelnök beszédének a sajtóban világszerte nagy visszhangja támadt. Különösen behatóan foglalkoznak azzal az amerikai, a brit és a francia lapok. A vélemények bizonyos téren eltérnek ugyan, de általában megegyeznek abban, hogy a nyugodt és tárgyilagos hang kellő mérlegelés mellett igen kedvezően befolyásolhatja a nemzetközi helyzetet, amelyben jóakarata mellett nem nehéz olyan általános érdeklődést találni, amelyek lehetővé tennék a zöld asztal melletti tárgyalásokat.

Az olaszellenes New York Herald Tribune a következők cím alatt kommentálja a beszédet: „A tengelyhatalmak oékét akarnak.” A cikkíró megállapítja, hogy

Roosevelt kísérletét ezek után, még ha visszautasítanak is, nem lehet sikertelennek nevezni, mert kiváltotta azt a nyilatkozatot, amely alkalmas a felzaklatott idegek tartós lecsillapítására.

A Paris Soir azt írja, hogy Mussolini miniszterelnök határozottan hitet tett a béke mellett és szavaiból a nyugalom áradt ki. Még mindig nem késő tehát a népek közötti barátságos meg egyezés lehetősége.

A Times a „Duce előkészíti a békét” cím alatt azt hangsúlyozza, hogy a miniszterelnöki szavak alkalmassak voltak az újságolvasók idegeinek megnyugtására, amire pedig az utolsó időben nagyon is nagy szükség lett volna.

Jellemző, hogy a szintén nem fasiszta barát Manchester Guardian két nyílt levelet közöl előkelő politikai személyiségektől, amelyekben ezek hangoztatják, hogy

a brit politikai törekvésekre a totális államok szintén felelni fognak, mert el sem képzelhető, hogy tétlenül maradnának. Nem lenne-e jobb a béke lehetőségeit emlegetni és a kiegyezést előkészíteni? — kérdezik a cikkírók.

Igen mély benyomást keltett a beszéd a semleges államokban is. A Berlingske Tidende „világosodó láthatár”-ról ír, amelyet minden igaz ember örömmel

üdvözölhet. Az Aftenbleded megjegyzi, hogy Mussolini jobb szolgálatot tett Európának pár szavával, mint bárki más az utolsó időkben. A Svenska Dagbleded „jó uton haladunk” cím alatt kommentálja a beszédet. Igen jellemző az általános megkönnyebbülésre az, hogy Mussolini beszédének hatása alatt a newyorki Wall-Streeten nagyarányú értékpapír áremelkedés állott be, amely átterjedt az európai tőzsdékre is. A Press Association szerint megállapítható, hogy világszerte általános megkönnyebbülés állott be az utolsó 24 órában.

A KÜLFÖLD ÉS A BERLINI NAGY KATONAI DISZ-SZEMLE

(BERLIN.) A világsajtóban mély benyomást váltott ki a berlini katonai felvonulás. Szerintük a világtörténelem eddigi legnagyobb katonai színjátéka zajlott le a berlini Ost-West utcákon. Hallatlan katonai erőt jelentettek a látottak — írja a Petit Parisien. — Azok a külföldi delegátusok, akik szemlélői lehettek, soha nem fogják elfelejteni. A semleges lapok megállapítják, hogy

Párisra a nehéz túlzás és a tankfelszerelés, Londonra a léghábrító gépek és a repülőgépek, a többi államokra pedig a gyalogság tették a legnagyobb hatást.

A katonai diszszemlével kapcsolatban nagy elismeréssel írnak Hitler kancelláról, aki hat év alatt szinte csodát művelt, mert a kezdetlegesen felszerelt és a párharcok következtében lelkileg nem egységes hadsereget a világ egyik legszámottevőbb katonaságává emelte. A német lapok hasábos cikkekben közlik a részleteket. Többek között közlik

a Duce és a Führer táviratváltását, amelyben a fasiszta és a nemzeti szocialista forradalmak megszervezői a közös további munka mellett tesznek fogadalmat.

Felsorolják, hogy honnan érkezett üdvözlőtávirat a Führer részére. Sürnyözték:

Anglia, Belgium, Bulgária, Dánia, Hollandia, Görögország, Itália, Norvégia, Románia, Svédország, Iran, Sziám, Japán, Mandzsukuo uralkodói, Jugoszlávia, Iran régensei, Magyarország kormányzója, Spanyolország Caudilloja, Argentína, Bolivia, Brazília, Chile, Lengyelország, Portugália, Törökország, Paraguay, Peru, Uruguay, elnökei, Luxemburg nagyhercege, Monaco fejedelme, Svájc szövetségtanácsi elnöke, Sanmerino tanácsa.

Táviratozott a piemonti herceg, a windsori herceg, Sztójadinovics volt miniszterelnök, Kánya Kálmán volt külügyminiszter és még számos politikus, miniszter és közéleti előkelőség.

RIBBENTROP FOGADÁSA

(BERLIN.) Ribbentrop külügyminiszter tegnap a berlini magyar követ jelenlétében fogadta Darányi Kálmán és Imrédy Béla volt magyar miniszterelnököket, valamint a berlini bolgár követ jelenlétében a bolgár kamara elnökét, Mojanoff képviselőt, akikkel hosszabb megbeszélést folytatott. A külföldi delegátusok a tegnapi napot Berlin nevezetességének megismerésével töltötték. Meglátogatták von Tschammer und Osten német birodalmi sportvezér társaságában a Reichsportfeldet, később Dietrich sajtófőnök kíséretében a propagandaügyi minisztériumot, ahol Göbbels dr. fogadta őket. Berlin város lakossága mindenütt meleg szeretettel ünnepelte a külföldi vendégeket.

DISZVACSORA A KÜLFÖLDI VENDEGEK TISZTELETÉRE

(BERLIN.) A Berlinben időző külföldi delegátusok délután meglátogatták Nagy Frigyes kastélyát, Sanssoucit, ahol a belügyminisztérium egyik államtitkára fogadta őket. Este Ribbentrop külügyminiszter rendezett számukra a „Kaiserhoffban” fényes bucsu, diszvacsorát, amelyen megjelentek a kormány tagjainak egyrésze, a különböző fegyvernemek képviselői és a német társadalmi előkelőségek nagy csoportja.

HAZAÉRKEZETT TELEKI GRÓF MAGYAR MINISZTER-ELNÖK ÉS CSAKY GRÓF KÜLÜGYMINISZTER

(BUDAPEST.) Gróf Teleki miniszterelnök és gróf Csáky külügyminiszter tegnap este hazaérkeztek római utjukról. A pályaudvaron ünnepélyesen fogadták őket. Megjelentek a kormány tagjai, az alsó- és felsőház vezetősége, a német, jugoszláv követ és az olasz követség tisztviselői, az olasz faszó, a cserkészek, a levente egységek, a frontarcok stb. diszalkuláttal. Gróf Teleki a hozzá intézett üdvözlő beszédre válaszában kijelentette, hogy nagy örömmel ment Rómába és megelégedetten tért vissza. Meleg hangon emlékezett meg a jugoszláv hatóságok előzékenységről is és bejelentette, hogy

a jövő héten Berlinbe fognak utazni.

A SZLOVÁKIAI MAGYARSÁG SORSA

(POZSONY.) A pozsonyi országos hivatal a szlovákiai magyar kulturegyesületek működését betiltotta és ezzel kapcsolatban gróf Eszterházy

Eszterházy gróf nyílt levele

Eszterházy János gróf a betiltó rendelkezéssel kapcsolatban nyílt levelet intézett Tiso szlovák miniszterelnökhöz. Ebben többek között leszögezi, hogy a szlovákiai magyar kulturegyesület már több, mint két hónapja módosította alapszabályait és Pozsonyt jelölte ki székhelyül. Tehát maga a szlovákiai kulturegyesület volt az, amely számolt a határváltozás következtében beállott helyzettel és a törvény által előírt módon tette meg a lépéseket, hogy működését az új állam keretébe beillesse. Nekünk, magyaroknak népi és kulturális szervezeteinknek fentartására és népi kultúránk fejlesztésére szerzett jogaink vannak és ezeket minden körülmények között teljes egészében meg akarjuk védeni. A bécsi döntés után a szlovákiai magyarsághoz intézett kiáltványom lényege az volt, hogy vállulva akarunk együttműködni a szlováksággal az államépítő munkájában és nem ellenzétkeskedünk minden áron. Szilárdan hittük, hogy rövidesen megváltozik a szlovák kormányzat magyar ellenes iránya. Hogy ez elmaradt, nem rajtam és nem a szlovákiai magyarságon mulott. A felelősség egyedül a szlovák kormányt és a szlovákságot azonos vezetőit terheli, akik a feljükk nyújtott testvéri kezét ridegen visszautasították. A szlovákiai magyar kulturegyesületek beszüntetése méltán sorakozik az elnyomó intézkedések hosszú láncolatába. Tiltakozom tehát a szlovákiai magyar közművelődési egyesület működésének beszüntetése ellen és arra kérem miniszterelnök urat, valamint az egész kormányt, hogy az országos hivatal sérelmes rendelkezéseit azonnal helyezze hatályon kívül.

SZLOVÁK TÁMADÁS

(UNGVÁR.) (Rador.) Magyar hivatalos közlés szerint a szlovák határőrök csütörtökön este negyed 10 órakor a sárosremet-i magyar határőrsöt tűzérii tűz alá vették. Sárosremete községet öt tűzérii találat érte. A magyar határőrség a tüzet viszonozta. Magyar részről veszteség nincs. Illetékes magyar helyen intézkedtek, hogy az eset sürgős kivizsgálására összekötő tiszteket rendeljenek ki.

A MAGYAR MINISZTER-ELNÖK NYILATKOZATA

(BUDAPEST.) (Rador.) Gróf Teleki miniszterelnök a Magyar Távirati Iroda munkatársának a következőket mondotta: Örömmel mentem Olaszországba és teljes megelégedéssel tértem vissza. A szívélyes keretek között történt megbeszélések eredményeivel meg vagyok elégedve. Az olasz-magyar barátság Magyarország számára nagy jelentőségű. A Berlin-Róma tengely nem irányul senki ellen. Megelégedéssel nyilatkozott azokról a mély benyomásokról, amelyeket a pápai kihallgatás váltott ki belőle, majd közölte, hogy egy hét múlva Berlinbe fognak utazni.

János, a magyarság ottani vezetője felhívást intézett a szlovákiai magyarsághoz. Hangoztatja, hogy a rendelkezés minden tárgyalás és megokolás nélkül történt. Az újabb jogfosztás ellen tiltakozott a szlovák kormány, amelyre egyedül hárul a felelősség azért, hogy a szlovákiai magyarságot kétségbeesésbe hajtja. Felhívta a szlovákiai magyarokat, hogy továbbra is példás fegyvellemmel hallgassanak a vezetőkre és harcukat a törvény és jog kereteiben vívják meg. A magyarság eddig felajánlotta jó szolgálatait a szlovákiai együttműködés és építőmunka érdekében. További hasonló lépés azonban megalázkodás volna. A szlovákiai magyarság változatlanul teljesíti minden állampolgári kötelességét, de tiltakozik minden téren a jogfosztás és sérelem ellen. Felhívta a magyarságot, hogy kulturális téren semmiféle tevékenységet ne fejtsen ki ki és a mások általi kezdeményezéstől tartsa távol magát. A szlovákiai magyarságot sajtójától is megfosztották és ezért a szlovákiai magyarság egyelőre elnémul. Vannak idők, amikor ez az egyedüli követendő út, amelyen a jogot és igazságot keresik.

UJ ADÓK FRANCIAORSZÁGBAN

(PÁRIS.) (Rador.) A tegnapi minisztertanács számos nagyjelentőségű gazdasági és nemzetvédelmi vonatkozású intézkedést tett. Többek között elhatározták az állami bevételek fokozottabb ellenőrzését, különféle adóemeléseket és hároméves fegyverkezési tervet, stb. Ugyancsak Párisból jelentik, hogy Reynaud pénzügyminiszter nagyjelentőségű rádióbeszédet tartott, amelyben az ország népet egységre, áldozathozatalra és nemzeti összefogásra hívta fel.

Bejelentette, hogy a kormány különféle, a lakosságra nézve talán súlyos terheket jelentő intézkedéseket fog életbeléptetni, de ezekre nemzetvédelmi célokból elkerülhetetlenül szükség van.

ÉLES TÁMADÁS ROOSEVELT ELLEN

(WASHINGTON.) Taft amerikai szenátor, az 1940. évi elnökválasztás egyik csélyes jelöltje a köztársasági párt kongresszusán éleshangu beszédet mondott Roosevelt ellen. Szemére vetette, hogy készakarva háborús hangulatot szít és a más államok elleni gyűlölet magját hinti el. Most érdeklődéssel várják, hogy Roosevelt mit válaszol a beszédre annál is inkább, mert az amerikai államfő Mussolini beszédére vonatkozó válaszába elől kitért Mussolini beszédével kapcsolatban a Daily Telegraph azt írja, hogy a Duce állítólag öt éves béketervet akar felajánlani a világnak. Írnak az angol lapok arról is, hogy Hitler kancellár körkérdest intéz a Roosevelt üzenetben megnevezett államokhoz és megkérdi: fenyegetettnek érzik-e magukat Németország magatartása miatt? E választakat április 28-iki beszédében fel akarja használni. A lengyel sajtó a helyzettel foglalkozva azt írja, hogy a szovjet jelenleg nincs abban a helyzetben, hogy megnevezett szerződéseket köthessen.

MUSSOLINI ÜDVÖZLŐ TÁVIRATA

(BERLIN.) (Rador.) Mussolini üdvözlő táviratát küldött Hitler kancellárnak 50 éves születésnapja alkalmából a következő szöveggel:

„Azon a napon, amelyen a német nép Exellenciád 50 éves születésnapját ünnepli, kérem fogadjon az olasz kormány és az olasz nép, valamint az én személyes jókívánságaimat. Az olasz nép nagy rokonszenvvel vesz részt a német ünnepségekben és őszinte lelkesedéssel viseltetik a két forradalmat, két államot összekapcsoló állandó és tartós barátság iránt. Ez

a barátság sok megpróbáltatás tűzét állotta ki és azt ellenfeleik nevetséges kísérletei nem zavarhatják meg. Ujból és újból be kell ismerniük, hogy téves uton indultak el, míg a fasiszmus és a nemzeti szocializmus az igazság és a béke útja!”

A táviratra Hitler kancellár a következőképpen válaszolt:

„Duce! Köszönöm Önnek iránymomban kifejezett rokonszenvét és a hozzám intézett szívélyes szavakat. Köszönetemhez hozzáfűzöm az Exellenciáddal való együttműködés és az irányában érzett rokonszenv hangoztatását. Ez az együttműködés kapcsol az ön által alapított fasiszta Olaszországhoz. Legjobb üdvözléseimmel: Hitler Adolf.”

AZ ANGOL KORMÁNY UJ TAGJAI

(LONDON.) A Romániába utazó angol kereskedelmi bizottság Belgiumon át Románia felé vette útját. Ugyancsak Lond. jelentik, hogy a kormányban a következő kinevezések történtek: E. Wallace kapitány szállítási ügyi miniszter, Croockhangs kapitány a kincstárügyek titkára, George Lloyd bányatügyi miniszter, Peake kapitány belügyi államtitkár, Leslie Burgin tárcanélküli miniszter, a szállításiügyi minisztérium törvényhozási megszavazásáig.

AZ ALBÁN TESTÖRZÁSZLÓ-ALJ RÓMÁBA MEGY

(LONDON.) (Rador.) A lapok értesülése szerint sir Medlei-Croocle a kamara keddi ülésén fel akarja vetni a kérdést, hogy a Roosevelt üzenet nyomán nem volna-e lehetséges Hitlert és Mussolinit Londonba meghívni, hogy a Roosevelt üzenettel kapcsolatos kérdéseket behatóan megtárgyalják.

(TIRANA.) (Rador.) Az albán királyi testőrzászlóalj Rómába megy, hogy ott résztvegyen azokon az ünnepségeken, amelyek az albán-olasz hadseregek egyesülését demonstrálják.

RÖVID TÁVIRATOK

(BUDAPEST.) A magyar képviselőház csak részben fogadta el a zsidótörvényjavaslaton a felsőház által eszközölt módosításokat. Ezért a két ház együttes bizottságát hívják most össze és megkísérlik az ellentétek összegyeztetését.

(TIRANA.) A Stefani jelentése szerint Olaszország és Albánia gazdasági, pénzügyi és vámegyezményt kötöttek. A vámszolgálatot az olasz vámgazgatóság veszi át.

(PÁRIS.) Daladier miniszterelnök tegnap délután Tatarescu román nagykövetet, majd Politis görög követet fogadta.

Berlin. (Rador.) Nyugatlengyelországban a németellenes kilengések tovább tartanak és több helyen voltak kisebb-nagyobb összefutások a lengyelek és németek között.

(LONDON.) Az Evening Standard szerint Bonnet külügyminiszter állítólag közvetlen tárgyalásokat kezdett Olaszországgal az olasz-francia viszály megoldására a Mussolini beszédében kifejezésre jutott tárgyalási lehetőségek alapján.

— Halálos katasztrófa áldozata lett az ittas soffőr. Bukarestből jelentik: Gheorghe Radu az 514. rendszámú Bukaresti magángépkocsi soffőre ittas állapotban vad sebességgel vezette az autót. Az ittas ember elvesztette uralmát a gép fölött, amely a Beller-utcában felfutott a gyalogjáróra, nekivágódott a ház falának és felborult. A gépkocsi pozdoriájá zuzódott. A heves összeütközés következtében a kormánykerék eltört és annak rudja hatalmas erővel a szerencsétlen gépkocsi vezető mellébe furódott, aki borzalmasan összeroncsolt állapotban, eszméletlenül emelték ki az autóról. Radu Gheorghet beszállították a kórházba, ahol anélkül, hogy eszméletét egy pillanatra is visszanyerzte volna, rövid idő múlva meghalt. A hatóságok a halálos szerencsétlenség ügyében bevezették a vizsgálatot.

A statisztika igazsagai

A világpolitika sorsát intézők gyakran megkockáztatják azt az állítást, hogy az öt világrész területe kevésbé, mint a több mint kétezermilliárdnyi embernek a befogadására és boldogítására, aki a föld hátán él. Azt is szokták mondani, hogy az emberiséget nagy veszedelem fenyegeti, mert a termelés, az elsőrendű nyersanyagok nem tudják majd rövidesen az emberei szükségleteket fedezni. Számításokat állítanak fel végül arra nézve, hogy elegendő ez az öt kontinens a világ népének befogadására és megélhetésük biztosítására vagy sem.

De mennyi igazsága lehet ezeknek a statisztikán alapuló számításoknak, vagy sok esetben csak merő politikai jelszavakból és programokból történő kijelentéseknek, ugyanugy ezeknek az állításoknak az ellenkezőjét is könnyűszerrel be tudja bizonyítani, a ma sokszor csalhatalannak mondott tudomány, a statisztika.

Most például egy Knippi nevű tudós tett olyan nyilatkozatot, amely szerint a föld lakói nemhogy túlsokan lennének, hanem éppen ellenkezőleg, tulkevesen vannak. Ez a mai világ nem két-három milliárdnyi embert, hanem szükség esetén Knippi számításai szerint 132 milliárdnyi lelket is bőségesen el tudna tartani. Knippi számításai szerint első sorban is áll ez a tény, hogy az öt világrészt a különféle népfajok egyenlőtlenül lakják. Mert amint például Európában átlagosan 25, addig Ázsiában már 11, Amerikában és Afrikában 4, Ausztráliában pedig csupán egyetlenegy ember esik egy négyzetmérföldnyi területre.

Knippi azt állítja, hogy például Braziliában egyedül több mint egymilliárd embernek tudnának megélhetést biztosítani, nem beszélve Afrikáról és a trópusokról, ahol ma a világ lakosságának 28 százaléka él, holott tények és adatok bizonyítják, hogy a dzsungelben, a sarkvidékeken, az őserdőkben is sok-sok millió ember meg tudna élni az őslakók, a bennszülöttek, az eszkimók módjára. Knippi ezután részletes adatokkal bizonyítja be, hogy csak rövidlátás és céltalanság politikai programteremtés, amely azt meri hirdetni, hogy ez a világ már telvépéredett és további embermilliókat vagy milliárdokat egyáltalán nem képes befogadni.

Sonki sem akar perbeszállani sem Knippi statisztikus urnak, sem a többi statisztikusoknak és politikusoknak állításával. Azt azonban minden statisztika nélkül is meg lehet állapítani, hogy akkor, amikor mérhetetlen vagyonok és tőkék vannak, amikor százszáz és milliók területek halmozódnak fel egyesek, nagytőkések, vállalatok és intézmények kezén, amikor az öt világrész rengeteg milliárdost és milliómost ismer, amikor óriási területek hevernek parlagon, amikor valóban az a helyzet, hogy Ausztráliában, Kanadában, a délamerikai latin-államokban, Afrikában stb. mérhetetlen nagyságú területeken, alig akad élő ember, vagy legfeljebb csupán ha néhány akad, akkor nem lehet és nem szabad arról beszélni, hogy a földkerekség szűk lett az emberiség számára.

Nem, ez valóban nem igaz. Az öt világrészben annyi terület áll rendelkezésre, termelésre, kihasználásra, munkalehetőségre, hogy ha Knippi fantasztikusnak tetsző számításait figyelmen kívül is hagyjuk, azt minden statisztikai igazság nélkül is, de valóságos igazságként merjük állítani, hogy ezen a földtekén még háromszor-négyszer annyi ember boldogulni tudna, mint amennyi ma él rajta. Ilyen jelszavakkal tehát a világ békéjét és nyugalomát zavarni semmiféle alapon nem lehet. Tény ellenben az, hogy a földkerekség területeinek, javainak, nyersanyaglelőhelyeinek és a mélységeiben levő kincseinek, szénnek, petróleumnak, aranyának, olajnak, ércnek stb. elosztása sok tekintetben aránytalan. Ezen azonban emberi akarattal lehet segíteni. Maga az egyenlőtlen elosztás azonban nem lehet indok bizonyos gazdasági ellentétek, panaszok, tartózkodások, konferenciákon való letárgyalásának sürgetésére, arra viszont már az a tény sem használható fel, hogy ilyen alapon akarjanak népeket, fajokat egyszerűen kitudni és kifejezteni az emberi egyetemességből.

A statisztika igazságának és az igazságos statisztikának első sorban mindig arra kell törekednie, hogy bebizonyítsa, miszerint a földön minden embernek jussa van az élethez, jussa van a boldoguláshoz. Csak egy esetben nincs, ha kifejezetten ártalmas és gonosz szándékkal van a többi dolgozókkal és munkavégzőkkel szemben.

(t.)

Balon metropolita távirata Calinescu miniszterelnökhöz

BUCURESTI. (Rador.) Balan erdélyi metropolita Calinescu miniszterelnökhöz az alábbi táviratot küldött:

„A gyulafehérvári ortodox egyház nagygyűlése a Szebenben tartott közgyűlésén hozott határozatából kifolyólag legmélyebb tiszteletünket nyilváníttuk miniszterelnök urnak, mint a Trón első tanácsadójának. Biztosítjuk, hogy a magunk részéről minden segítséget megadunk abból a célból, hogy a hatóságok munkája a közrend biztosítása és a nemzet egysége zavartalanul megtartható legyen.”

Áremelést kérnek a mészárosok és a pékek

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) A kolozsvári árviszsgáló bizottság hétfőn tartja legközelebbi ülését a városban, hogy számbavegye a nagyvásárcsúcsokról beérkezett jelentéseket s ennek alapján előterjesztést tegyen a polgármesternek a május hónapra érvényes maximális árakra nézve.

Az árviszsgáló-bizottság ülésén elő a fogyasztók közönség fokozott figyelmével tekint, ami érthető is, mert napirenden a zsebéről tanácskoznak. Minden ülésen támadás ér a fogyasztók zsebére a kereskedők részéről. A hétfői ülés is ennek a hagyománynak jegyében zajlik le. A kolozsvári lisztkereskedők és pékiparosok, valamint a mészárosok állanak elő áremelési kérésekkel.

A pékek, lisztkereskedők arra hivatkoznak, hogy a gabonapiacokon némi

áremelkedés, valamint a szállítási nehézségek szükségessé teszik a liszt, illetőleg a kenyér árának felemelését. A mészárosok azzal indokolják meg a fogyasztók elleni „attakjukat”, hogy az állatvásárcsúcsokon nincs felhajtás. Az árak ennek következtében ugrásszerűen emelkedtek. A jelenlegi árak mellett már nem tudják kimérni a borsos áron vásárolt marhát és disznót. A mészárosok szerint különösen a marhahusnál mutatkozik igen jelentős árkülönbözet, amit szeretnének normalizálni.

Egyelőre nem tudjuk, mennyire igazolódna be az árviszsgáló-bizottság ülésén a kereskedők fejtegetései. A határozott fellépés az árak emelésére azonban sejteti, hogy ebben a harcban is a fogyasztó húzhatja a rövidebbet...

Reuter jelenti:

(BUDAPEST.) A tőzsde feltűnően szilárdan nyitott és külföldi vevők jelentkezőse folytán a legmagasabb napi árfolyamok mellett zárt.

(MANCHESTER.) A városi tanács elrendelte 150 bombabiztos és gázmentes nyilvános fedettségű építést.

(BIRMINGHAM.) Tegnap újabb bombamerénylet történt, amely erősen megrongálta a főposta egyik szárnyát. A tetteseknek sikerült elmenekülniük.

(LONDON.) Hampton Courtban, a londoniak egyik kedvenc kirándulóhelyén egy weekendezővel telt csónak felborult. Három kiránduló a Thamesbe fulladt.

(PÁRIS.) A francia kormány vasárnapra egyetlen népgyűlés megtartását sem engedélyezte.

(KATTOVICE.) A város területén tegnap heves németellenes tüntetés zajlott le a diákság vezetésével. A karhatalom ösztöztetés nélkül oszlatta szét a tömeget.

(RÓMA.) Mussolini rendeletére Rómában megkezdtek egy újabb munkásnegyed építését.

(CAPETOWN.) A délafrikai Unió parlamentjében tiltakozás hangzott el a németkeletafrikai helyzetről terjesztett hírek miatt.

(HÁGA.) A kormány 1 millió forint megszavazását kérte a parlamenttől arra a célra, hogy koncentrációs tábor építtessen az ország területén tartózkodó emigránsok számára. A tábor 2500 embert fog tudni befogadni.

(JERUZSÁLEM.) Tibériás polgársága tiltakozó táviratot küldött a brit kormányhoz, kérve, hogy szüntesse be a

hatóságok által alkalmazott tulszigort, amely miatt az egész környék élete megbénul.

(HÁGA.) A hollandi kormány elhatározta, hogy azoktól, akik a spanyolországi harcokban az anarchisták oldalán küzdöttek megvonja a polgárjogot.

(PÁRIS.) Tegnap bontották fel hivatalosan az elmenekült Del Vayo volt köztársasági külügyminiszter egy csomagját és abban hatalmas értékben ékszereket találtak.

MAGYAR-HETET RENDEZNEK VARSÓBAN. Budapesti jelentés szerint a varsói magyar követség és a lengyel-magyar társaság rendezésében április 22 és 28-ika között magyar-het rendeznek a lengyel fővárosban.

Bukarestben kisajátítják a forgalmat akadályozó ingatlanokat. Bukarestből jelentik: Dombrowszki tábornok főpolgármester kezdeményezésére a városi tanács kimondotta, hogy azokat az ingatlanokat, amelyek a főváros forgalmi fejlődését akadályozzák, megfelelő árak mellett ki fogják sajátítani.

Itáliának több, mint 44 millió lakosa van. Rómából jelentik: A központi statisztikai hivatal közlése szerint az olasz királyság lakosainak száma Líbia négy tartományát is beleértve, 44 millió 162 ezer.

Most

Értkezett el az az évszak, melyben előrelátó ember nem indul el esőköpeny és Aspirin nélkül. Hűléses tüneteknél az Aspirin azonnali használata feltétlenül hat.

ASPIRIN
TABLETTAK

csakis a „Bayer” kereszttel valódiak!

A levegőt nyelő emberek

Borzalmas kellemetlenséget idéz elő majdnem minden tizedik embernél egy ideges eredetű, úgynevezett (aerophagia) túlságosan levegőt nyelő embertípus. Ezen kellemetlenség abból áll, hogy a gyomor és a bél megtelnek levegővel és borzasztó felfúvódást és feszültséget idéz elő a gyomor és bélrendszerben, sőt a rekeszizmokat is annyira feltolja, hogy nehéz légzés áll elő és a szívre is kellemetlen érzést, nyomást gyakorol. A beteg enni nem bír és ha eszik, azonnal hányingere van, szédül, fejfájást érez, valósággal elkerüli saját és hozzátartozói életét.

A világhírű amerikai Gastro D. megszünteti ezeket az ideges és gyomorra visszavezethető zavarokat és így gyógyíthatatlannak hitt fenti esetekben is rendkívüli hatásokat értek el vele. Orvosok is ajánlják.

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy postán megrendelhető 135 lej utánvét mellett Császár E. gyógyszerárában, Bucaresti, Cal Victoriei 124.

Rádió

APRILIS 23. VASÁRNAP

BUCURESTI. 8.30: Reggeli műsor. Ritmikus torna, hanglemezek, orvosi és háztartási tanácsadó. 9.35: Istentisztelet. 12: Sibiceanu zenekara. 13: Hírek. 13.25: Lemezek. 14: Hírek, időjelzés, időjárásjelentés. 14.30: Táncczene. 15.20: Előadás a gazdáknak. 18: Thomas, táncczene. 19: Időszertű anyag. 19.15: Lemezek. 20: Lemezek. 20.40: Grozica Sándor román dalokat énekel. 21: Flondor: Szent György éjszaka, opera. 22: Hírek. 22.15: Rádiózenekar. 23: Hírek. 23.15: Lemezek.

BUDAPEST I. 9: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 11: Egyházi ének, szent beszéd. 12.15: Evang. istentisztelet. 13.30: Operaházi zenekar. Szünetben előadás és hírek. 15: Hanglemezek. 16: Előadás. 16.45: Cigányzene. 17: Dalosünnep. 18.20: Előadás. 18.50: Az Újpest-Ferencváros bajnoki labdarúgómérkőzés II. félidőjének közvetítése. 19.45: Zenekar. 20.45: Tavasz versek. 21.10: Operett-részletek. 22.40: Hírek. 24: Cigányzene. 1.05: Hírek.

— MA ISMÉT LÉGVÉDELMI GYAKORLAT LESZ BUKARESTBEN. Bucarestből jelenti a Rador: Ma, szombaton délelőtt 9 és 11 óra, illetve este 21 és 23 óra között légvédelmi gyakorlatokat tartanak a fővárosban.

ABESSZINIAI KALANDOK

IRTA: FORSTER GYORGY

(19.)

Amelyik pillanatban elérte a raktárt ugyanakkor kinyílt a folyosóra vezető ajtó. Fátylafény mellett négy-öt félmeztelen ember marcona vonásai tűntek fel. Vezetőjük észrevette a raktár felé menekülő idegent. Felkiáltott s hangjára az egész csapat egymás hegyén-hátán a szobába tödült.

Varsay becsapta maga mögött az ajtót és hirtelen elébetolt egy ládát. Azt azonban tudta, hogy husz láda sem mentheti meg a tulerőtől. Pillanatok alatt kellett olyan megoldást találnia, amely lehetővé teszi számára a menekülést, még pedig nem időrabló bujkálással, hanem rohanva, a folyosókon keresztül.

Pillantása a ládahegyekre esett s terve máris készen volt.

Hirtelen felragadt egy kézigrást, kirántotta agyujtósinort s a gránátot az ajtóhoz támasztotta. Azután kiugrott az ajtón és mit sem törődve az üldözőkkel, végigrohant a folyosón. Önkéntelenül is számolta a másodperceket...

Pokoli dörögés verte fel a ház északi csendjét. Zúgvaros, rémült kiabálás keletkezett a ház legtávolabbi szaka és megmozdult. Varsay annyit még észrevett, hogy a robbanás ereje kitépte a laboratóriumba nyíló ajtót s látta, hogy a száraz, gyűlékony fa egyszerre tíz helyen is égni kezd. Rohanó menekülésének zaját elnyomta az általános zúgvar s a tűz által keletkezett veszedelemben senkinek se jutott eszébe az üldözés.

Elérte azt a kijáratot, amelyen keresztül a házba szorult. Amikor az első uccakeresztesedéshez ért, háromnégy hatalmas robbanás rézkettette meg a levegőt. A fegyvercsempészek főhadiszállásán egymás után robbantak fel a municiók ládák. Ezzel a titokzatos ház s talán a szöke kémnő sorsa is, véglegesen megpecsételődött.

Néhány perc múlva lángokban állt az egész épület s a robbanások dőreje még egyre tartott. Messze, valahol az európai negyedben, felhangzott az angol tűzoltóság szirénája, hogy a tűzhalálra ítélt bennszülött negyedből megmentse azt, ami egyáltalán megmenthető.

VIII.

Varsay Sándor szinte repült végig a sikátorokon s csak az európai negyedben állott meg, hogy kifújja magát egy kicsit. Csúpn az angol tűzoltóság szirénája juttatta eszébe, hogy a végveszélyben begyújtott kézigrást nem csak a fegyvercsempészek házáat teheti tönkre, hanem az egymáshoz zsúfolt lakások tekintélyes részét is felgyújthatja. Majdnem lelkiismeretfurdalást érzett volna, ha nem gondolt arra, hogy a tűzben valószínűleg megsemmisülő titokzatos fiolák még ennél is nagyobb veszedelmet jelentettek volna az abesszin határ mentén felvonult olasz hadsereg számára. Így cselekedete nem volt más, mint védekezés olyan sötétkeztű gazemberek ellen, akik elvetemültségükben a legalattomosabb tömeggyilkos módszerekből sem riadtak vissza.

Ennek ellenére elhatározta, hogy sürgősen megkeresi azt a két rejtélyes olaszt, akiknek a kórházból való szabadulást köszönhetette s akik közül az egyik a lelkére kötötte, hogy Enver pasa emlékművénél várjon rájuk.

(Folytatás következik)

— Árad az arany Amerikába. New-yorkból jelentik: A legutóbbi napokban az Egyesült Államokba Angliából újabb nagymennyiségű arany érkezett. Ennek értéke körülbelül 9 és fél millió dollár.

TESTEDZÉS

A szamosujvári Congri Kolozsváron

(KOLOZSVÁR.) A város labdarugóműsorának érdekese eseménye lesz a KAC—Congri elsőosztályu bajnoki mérkőzés. A két csapat találkozása igen szép küzdelmet és jó sportot ígér, mert erőviszonyok dolgában nincs sok eltérés a küzdőfelek között. A szamosujváriak játékeréjére jellemző, hogy a múlt héten 7:2 arányban győzedelmeskedtek a KMSC felett, úgy, hogy a népszerű piros-fehéreknek minden tudását össze kell szedniök, ha tisztes eredménnyel akarnak kikérülni a harc-ból.

A KAC a következő összeállításal veszi fel a küzdelmet:

Felkészít a KMSC labdarugóit. A KMSC labdarugószakosztálya felhívja az alábbi játékosokat, hogy vasárnap délelőtt fél 10 órakor pontosan jelenjenek meg a sporttelepi öltözőben az Universitatea elleni mérkőzésre: Dán, Riebel, Gálffy, Crisan, Benkő, Moldován, Sztankovits, Barabás, Mayer, Palkó, Dorian, Boér.

A magyar rangadó a rádióban. Budapestről jelentik: A rádió vasárnap délu-an, időszámításunk szerint 6 50 órakor, helyszíni közvetítést ad a Ferencváros—Ujpest rangadóról. Konferál a kitűnő Pluhár István.

Bondi kitűnően kezdett az öklövívó Európa-bajnokságokon. Dublinból jelentik. Tizenkét nemzet képviselőjében 71 versenyzővel indultak meg az öklövívó Európa-bajnokságok küzdelméi. Az első fordulóban a magyar Bondi kitűnően szerepelt, mert a harmatsúlyban hárommenetes küzdelem után pontozással győzött az ír Doyle ellen.

Ki nyeri a magyar bajnokságot? Budapestről jelentik: A Ferencváros—Nemzeti mérkőzés eredményét megsemmisítették és új játékokat rendeltek el. Ennek alapján a sorrend a bajnokság élcsoportjában a következő:

1. Ujpest	17	14	1	2	67:20	29
2. Ferencváros	16	13	2	1	59:28	28
3. Hungária	17	10	4	3	43:24	24
4. Kispest	18	10	3	5	41:29	23
5. Nemzeti	16	7	5	4	32:25	19

Szombaton játsszák le a Ripensia—Rapid NB-mérkőzést. Bukarestből jelentik: A vasárnapra kitűzött Ripensia—Rapid NB-mérkőzést a két egyesület közös meg-egyeztéssel ma, szombaton délután játssza le Bukarestben.

Április 23-án és 24-én nagyszabású légvédelmi gyakorlat lesz Kolozsváron Mi a kötelessége a polgári lakosságnak a gyakorlat napjain

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Kolozsvár polgármesteri hivatala 430—1939. szám alatt nagyfontosságú hirdetményt bocsátott ki, amelynek értelmében Kolozsváron április 23-án és 24-én nagyszabású légvédelmi gyakorlatot tartanak. Ezen a két napon a város egész lakossága a riadókészültség állapotában lesz és köteles mindazokat a rendelkezéseket a legpontosabban betartani és teljesíteni, amelyeket az illetékes hatóságok a légvédelmi gyakorlattal kapcsolatosan kiadnak. A légvédelmi gyakorlat két napján a riadójeleket már a város új központi villamos riadókészülékei fogják leadni. A riadójel elhangzásakor a város egész lakossága és a különböző egységekbe beosztottak a legrövidebb időn belül a kijelölt védőhelyekre kötelesek vonulni. Külön felhívja a polgármester a fényreklámok tulajdonosait a légvédelmi rendelet rendelkezéseinek pontos betartására.

Előírások. A rendelet értelmében a légvédelmi gyakorlatokkal kapcsolatosan a következő rendszabályokat kell a legpontosabban betartani:

a) Amikor a feltételezett légitámadás kezdetét veszi, a város központi villamos riadókészüléke, gyárak szirénái, a vasúti mozdonyok és a rendőrség tagjai három percig tartó hosszú és megismétlődő vészjelet adnak le.

Bereczky — Papp, Horváth — Orosz, Szabó, Borbély — Tunyoghy, Székely, Harach, Bakos, Rámai.

A mérkőzésen, amelyre vasárnap délután kerül sor a városi sporttelepen, Szamosujvárról három autóval jönnek a Congri szurkolói.

A főmérkőzést megelőzően, 3 órakor a KAC—Victoria ifjúsági rangadót játszik le.

Délelőtt 10 órakor a KMSC—Universitatea mérkőzés van műsoron, amely szintén igen érdekes küzdelemet ígér.

Amerika—Európa öklövívó válogatott mérkőzés a jövő évben is megrendezik. Ezúttal csak a B válogatottak csapnak össze.

Példátlan érdeklődés az angol-olasz mérkőzés iránt. Milánóból jelentik: A május 13-án sorra kerülő angol—olasz labdarugómérkőzés iránt példátlan érdeklődés nyilvánul meg. Eddig 6 ezer líra (12 millió lej) értékű jegyet adtak el és a jegypénztárak állandó ostrom alatt vannak.

Nincs sportháború Franciaország és Németország között! Berlinből jelentik: A német-francia válogatott labdarugómérkőzést, amelyre vasárnap került volna sor, a franciák lemondták. A váratlan visszalépés sok szóbeszéd tárgya a német sportkörökben. Általában úgy ítélik meg a helyzetet, hogy a franciák lemondása még nem jelent „casus belli”, mert a tiltó rendelkezést nem a francia labdarugószövetség, hanem a belügyminisztérium adta ki.

Távolbalatón közvetítik az Angol Kupa döntőjét. Londonból jelentik: Április 20-én játszik le a wembleyi stadionban az Angol Kupa döntőjét a Wolverhampton Wanderers és a Portsmouth csapatai. A mérkőzésről a hatalmas érdeklődésre való tekintettel televíziós közvetítést adnak. Ez lesz az első eset, hogy labdarugómérkőzést távolbalatón közvetítenek.

Sorsolás

o) A skót egyházban Str. Regalá 21. sz., vasárnap délelőtt 11 óra 15 perckor angol nyelvű istentisztelet lesz. Összig pedig szünnebel az istentisztelet megtartása. Rev. Th. J. Coulter.

jelre a villamosmű szakemberei kikapcsolják a villamosáram szolgáltatását a köztereken és az uccákon.

h) Magánlakásokban a villany színtén eloltandó, illetve a lakások ablakait úgy kell elfüggönyözni, hogy a fény ne szűrődhessen ki az uccára. Ez a tilalom a légvédelmi gyakorlat egész tartama alatt fennáll.

i) A gépkocsitulajdonosok kötelesek lámpáikat fekete vászonnal, vagy posztóval bevonni, a lámpa elé pedig olyan kékszíntű celluloid borítólamezt alkalmazni, amely a fényt csak maximálisan 5 méter távolságra enged át szűrődni és az égő lámpa csak 15—20 méter távolságig látható.

j) A külső villanylámpák, valamint a fényreklámok a riadójelre azonnal kioltandók úgy a bejelentett légvédelmi gyakorlat napjain, valamint olyan alkalmakkor is, amikor a légvédelmi gyakorlatot nem jelentik be előre.

A riadójel elhangzását követő 5 percen belül az összes köztereknek, uccáknak és lakásoknak a teljes elhagyatottság képét kell nyújtaniok, minden mozgás, forgalom nélkül, az ablakokból nem szabad az uccára kitekinteni, a rolettákat, redőnyöket az egész gyakorlat időtartama alatt lehuzva kell tartani.

A gyakorlat ideje alatt csak a rendőrvég közegei tartózkodhatnak az uccákon, nekik a kötelességük azonban az uccasarkon felállított védőhelyeken, illetve a nagyobb házak folyosóin elhelyezkedniök.

Szigorúan tilos polgári, magánszemélyeknek a légvédelmi gyakorlat tartama alatt a tűzoltóság, vagy az egészségügyi szolgálat embereinek munkájában segédkezni és a polgári lakosság olyan magatartást kell tanúsítson, mintha tényleg komoly, reális légitámadás történt volna.

A légvédelmi gyakorlat befejezését 3 perccel követően megismétlődő rövid riadójelek, amelyeket a központi új villamos riadókészülék ad le, a gyárak szirénái, a gőzmozdonyok és a rendőrség közgeinek sípjelzése jelzik.

Azokat, akik a légvédelemről szóló törvény rendelkezései ellen vétének, illetve a polgármesteri hivatal fentismertett rendelkezéseit nem teljesítik, 500 lejűl 2000 lejig terjedő pénzbírsággal, visszaesés esetén pedig 1 naptól 1 hónapig terjedő elzárással büntetik. A rendeletet dr. Bornemisa Sebastian polgármester, dr. Pop Victor városi főjegyző és Miron Vlad repülőőr-nagy, a légvédelmi zóna parancsnoka írták alá.

Kolozsváron nagyszabású siremléket emelnek az Ismeretlen Katona emlékére

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A Hősök Emlékmű Bizottságának bukaresti központja megkeresést intézett a kolozsvári hatóságokhoz, amelyeket arra kért, hogy a világháború hőseinek az Ismeretlen Katonának tiszteletére megfelelő siremléket emeljenek Kolozsváron is. Erdély fővárosában Vasilescu Cristea tábornok, a VI. hadtest parancsnokának elnökletével bizottság alakult, amelynek tagjai dr. Ttataru Coriolan királyi helytartó, Nicolae Colan püspök, Manole Enescu ezredes, vármegyei prefektus, dr. Bornemisa Sebastian, Kolozsvár polgármestere és dr. Horvat Iosif rendőrkésztor. Ez a bizottság készíti elő a kolozsvári Ismeretlen Katona monumentális siremlékét, amelynek költségei egymillió 200 ezer lejre rúgnak és amely összeget közadakozás és egyéb adományokból szándékozik a bizottság előteremteni.

A bizottság eddig 600.000 lej gyűjtött össze erre a célra, a további fedezetet a Szamostartományhoz tartozó vármegyék költségvetésében irányozták elő, 200 ezer lej pedig gyűjtés útján szednek össze. A bizottságnak az a terve, hogy az Ismeretlen Katona siremlékét még ebben az évben elkészítteti és azt a kolozsvári Hősök tere metőjében nagyszabású ünnepség keretében fogják felavatni.

Apróhirdetések

FIGYELEM! Sürgösen eladó. Plac közelében nagy bérház, 156.000 lejű jövedelmű, ára 1.200.000 lej. Str. Grigorescu villaház 4 szobás komfortos lakással, 1000 nm. kerttel, ára 580.000 lej. Ezenkívül nagy választékkal rendelkezem nagy jövedelmű bérházakkal, családi és villaházakkal 230 ezertől 10 millióig, építkezésre megfelelő telkek 100 ezertől 500 ezerig. Értekezni Elías ügynökségnél, Str. Baritiu 20. (5718)

FIGYELEM! Sürgösen eladó családi okok miatt Dermata közelében 2 szoba, konyha, elő- és fürdőszoba, családi ház 240.000-ért. Str. Lunga 2 szoba, konyha, gazdasági épület 200.000-ért, Str. Cicio Pop nagy üzletsház több lakással 700 ezerért. Értekezni Elías ügynökségnél, Str. Baritiu 20. (5719)

ELADÓ egy 1043 nm. ház hely a javító közelében. Ért. Albon, Str. Amurg 39. (5721)

GOMB és óv olcsó elárúsítása. D'or Parfumeria. (5724)

MODERN ebédlőasztal (majdnem új) 6 kárpitozott székekkel eladó. Neumann, Str. Stroescu 6. (5727)

BÉRBE vennék gazdaságra alkalmas telket, lehet vidéken is. Cim a kiadóban. (5731)

FORGALMAS helyen bodega sürgősen eladó, vagy kiadó. Ért.: Str. I. Maniu 29. földszint. (5725)

OLCSÓ magánház, három szoba, mellé- kekkkel, gyümölcsös. Vételárból havi törleszthetőség. Kotzó, Str. Clemenceau 5-B. (5732)

SÜRGŐSEN eladó 2 szoba, konyha víz- vezetékek bevezetett házastelek a Str. Tache Ionescu 99. szám. Érdeklődni a tulajdonosnál, Str. Muncitorilor 102. (5733)

KERTI föld ingyen elvihető. Mezei, Cal Motilor 60. (5734)

AJTÓK, dupla ablakok, használtak ol- csón eladók. Mezei, Cal. Motilor 60. (5735)

ELADÓ gyönyörű szép dióhálo, modern, ugyanott antik szekrények. Str. Paris 62. asztalműhelyből. (5663)

ELADÓ központban 12 szobás szép ház évi jövedelme nyolcvanezer. Ára 350.000 készpénz és 240.000 adósság. Eladó központhoz közel 1330 méter 3 villaépítésre alkalmas ház hely. Ára 400.000 készpénz és 300.000 bankadósság 5 évre. Eladó címe Jóestét kiadóhivatalban. (5666)

ELADÓ sötétszürke öltöny és egy sötétszürke felöltő, Cal. Decebal 18. ajtó 4. (5668)

JÓKARBAN levő sötétkék mély gyer- mekkocsi eladó. Str. Aventuriosoa 6. (5669)

HASZNALT butorok, ócskaságok, pad- láslomok eladó. Str. Emintscu 2-a. (5671)

KARIKAHAJÓS varrógép kifogástalan karban eladó. Str. Eminescu 2-a. (5672)

JÓKIVITELŰ modern dió kombinált szekrény, rőkamierék, francia és kétszék- rényes hálószobák, festett kombinált szekrények sürgősen eladók minden elfogadható árban. Str. Gen. Poetas 2, asztalos. (5675)

UJ politúros keményfa és teleháló el- adó. Str. P. Rares 10. (5678)

ELADÓ szép villahely Fántánelein. Ért. Str. Baritiu 6. (5680)

FODRÁSZÜZLET (uri és hölgy) belvá- rosban betegség miatt eladó, vagy társat keres. Kedvező fizetési feltételek. Érdeklődni Klopov Andor, Str. Memorandului 10, IV. em. (5682)

ELADÓ egy jól berendezett kisebb gyü- mölcső a Brétfübe. Értekezni Str. Războieni 14, Cluj. (5685)

SPORT gyerekocsi modernet jókar- ban megvételre kertesek. Cimeket „Modern” jelígre. (57131)

ELADÓ 400 négyzetméteres üres telek napos oldalon. Str. Grigorescu I. Vashid közelében. Értekezni Str. Garibaldi 4-a. (57132)

FÜSZERÜZLET berendezési tárgyak, galéria, stélázi, pult, kávétartányok, mérlegek, darálók, cukorkák üvegek stb. eladók. Ugyanott kihuzós asztal, 6 szék és edények eladók. Cal. Reg. Ferdinand 34. Megtekinthető d. e. 8-10-ig. (5688)

TELJESEN új kettős számú pénzszek- rény acélból eladó, megtekinthető Vas- üzlet, Cal. Reg. Ferdinand 24. (5690)

EGY új háló olcsón eladó és egy gyer- mekkocsi. Str. G. Tamas 24. (5692)

JÓKARBAN levő mély gyermekocsi eladó. Blum, Str. Reg. Maria 38. (5693)

ELADÓ antik íróasztal, írógépasztal, képek, függönyrudak és fekete rőkaboa. Értekezni: Str. Elisabeta 33. sz. házmes- ternél. (5695)

BELVÁROSBAN jömeneteli trafik el- költözés miatt eladó. Cim a kiadóban. (5696)

OLCSÓN eladó gyerekocsi, bicikli, ruller, karikás ülőszék. Str. Masiniilor 6-a. (5698)

ELADÓ mély gyermekocsi jó állapot- ban. Str. Budai Deleanu 43. (5700)

ELADÓ egy üveges veranda. Str. Cicio Pop 29. (5701)

ELADÓ az A. Muresan negyedben, mindjárt az autóbussz megállónál, villának alkalmas hely, kanalizált uccában 160 ezer lejért. Biroul Increderea, P. Unirii 18. Telefon: 2332. (5702)

ELADÓ Str. Regalá 3 szoba, komfor- tos villa, 600 m² m² kerttel 600 ezer lejért. Az A. Muresan negyedben új épület 2 szoba, konyha, fürdőszoba és 1 szoba. konyha 600 m² m² kerttel 350 ezer lejért. Fürdőhelyen vendéglő-hotel, fűszerüzlet, fodrászműhely, garázs, 10 szoba, szemben a fürdőteleppel 500 ezer lejért vagy cse- rében kolozsvári ház. Vidéki városkában az állomással szemben 11 szobás hotel, vendéglő 500 ezer, vagy cserébe kolozsvári ház. Str. Regala villa 3 szoba, komfort és hall a földszinten és 2 szoba, komfort és hall az emeleten 1000 m² m² kert fákkal 1 millió 150 ezer lejért. A belvárosban jövedelmező ház 3 szor 2 szoba, konyha és melléképítmények 17x1 szoba, konyha, 2x1 szoba, 3 üzem, bruttó jövedelem 330 ezer, 2 millió 200 ezer lejért. Biroul Increderea P. Unirii 18. Telefon: 2332. (5703)

SÖTÉTKÉK mély gyermekocsi eladó Str. Avram Iancu 24. vaskapu szuterin. (5706)

KÖLTÖZÉS miatt szép ebédlőberende- zés sürgősen olcsón eladó. P. Sion 4. (5708)

FIGYELEM! Vároستól elrendelt cinezett bádögéből két fajta, rőzsdamentes szemetes láda a legolcsóbban Dánielnél kapható, mert ha innen vásárol, ládájába belevés- sik nevét. Str. Vlahuța 2. Főorvosi hívata- lal szemben. (5710)

DESZKARAKTÁRI színek lebontásából kikerült prima deszkanyagok és állas- pallak minden elfogadható árban eladók. Cal. Victoriei 137. Transilvaniánál. (5711)

KERESEK megvételre egy tizedes és egy 5 kgr. mérő jókarban lévő mérleget. Cim a kiadóban. (5712)

ELVESZETT egy női pénztárca az A. Muresan sarkán, kérem bár a bene talált holmit a Felszégi kenyerüzletbe leadni. (5720)

ERNYŐK gyári árban, javítások, behu- zások olcsón Ernyőüzemben. Cal. Reg. Reg. Ferdinand 3. udvarban. (5677)

HASZNALT szövetet, vagy bármilyen kötött ruhát szakszerűen javít, vagy átala- kít a „Mercur” kötőde. P. Carolina 5. (5684)

BUCURESTI üzemhez 40 ezer lejűl tár- sat keresek. 7000 lej havi jövedelem. Cim Cal. Reg. Ferdinand könyvüzletben. (5716)

INTELLIGENS lakást kaphat. Cal. Motilor 25. Balra, ajtó 3. (5689)

KERTES villában egy szoba, előszoba és fürdőszoba garzonlakás kiadó május 1-re. Str. Rosetti 5. (5691)

KÜLÖNBEJÁRATU elegánsan butoro- zott uccai szoba, közvetlen fürdőszobával, balkonnal kiadó Str. Bob 13. I. 6. (5699)

KIADÓ üzlethelyiség 6x20 és 1 szoba, konyha. Str. Anton Pan 6. vágóhid-tér. (5704)

KIADÓ 2 szoba, konyha parkettes, na- pos. Cal. Reg. Ferdinand 129. (5705)

KIADÓ központban különbejáratu szép szoba butorral, vagy üresen, központi fű- téssel, fűthasználattal. P. Unirii 7. Deák (5713)

LAKÓTÁRSNÓT keresek. Értekezni va- sárnap d. e. 9-12-ig, Str. Neculcea 2. Ső- falvi Margareta. (5713)

FORGALMAS élelmi üzlet engedéllyel azonnal kiadó. Cim a kiadóban. (5714)

KÜLÖNBEJÁRATU uccai butorozott szoba, fürdőszoba használatlalt május 1-re kiadó. Str. Aurel Vlaicu 2. (5715)

KÖZPONTBAN 2 szép szoba kertes ház ban konyha, fürdőszoba használatlalt ki- adó. Bővebbet: Str. Dragalina 86. földsz. (5722)

KÖZPONTBAN intelligens lakótársnót keresek komfortos lakásomba. Lehet ellá- tással. Str. Ady 4. (5728)

KÖZPONTBAN butorozott szoba, kü- lönbejáratu kiadó. Str. Ady 4. (5729)

ÜRES szobák kiadók központban. Str. Ady 4. (5730)

EGY szobás lakás kertes házban kiadó. Str. Uzina Electrică 13. (5737)

KIADÓ 3 szoba, konyha, fürdőszoba, pince május 1-re. Str. Miron Costin 4. (5741)

KET szoba, konyha, elő-, fürdőszoba, speisz kiadó Str. Grigorescu 25. (5738)

LAKÁST KERES

KERESEK butorozott szobát és teljes ellátást házaspár és a házaspár két közép iskolás leánya részére. Ajánlatokat ár- megjelöléssel „Tiszta” jelígre a kiadóba. (5261)

KERESEK azonnalra pincehelyiséget raktárnak udvarral, Hamlet, Str. Paris 38. (5519)

KERESEK azonnalra 2 vagy 3 szobás, modern komfortos lakást, negyedévi ház- bér előre jelígre a kiadóba. (5694)

Színház

Szombat délután 4: Bizáncz (Ifjúsági elő- adás olcsó helyárral.)

Este 9: Cyrano de Bergerac (Edmond Ros- tand verses drámája, öt felvonásban. Teljesen új rendezésben, új betanulás ban, új díszletekkel és kosztümökkel. A kiállítás Várhelyi Ziegler Emil tervezte. Fősz.: Fényes Alice, Erényi Böske, Paál Magda, Beness Ilona, Kovács György, Nagy István, Mészáros Béla, Tompa Sándor, Csengeri Aladár Csóka József, Deéry Jenő, Réthelyi Ödön, stb. Rendező: Szabados Árpád. Vezényel: Stefanidesz József. A premier-bérlők helyét csütörtök déli 1 óráig fenntartja a pénztár.)

Vasárnap d. u. 3 Hazajáró lélek. (Sen- kálzky Endre fellépésével. Olcsó helyárral.)

Délután 6: Cyrano de Bergerac. (Harmad- szor. A rendes bérletfolyam helyeit vételek délig fenntartja a pénztár.)

Hétfő 9: Cyrano de Bergerac. (Harmad- szor. A rendes bérletfolyam helyeit vételek délig fenntartja a pénztár.)

UJ ÜZLET!

UJ ÜZLET!

WE-EGO

CLUJ, REGELE FERDINAND No. 8.

Női, férfi és gyermekcipők állandóan nagy választékban. Külön méretosztály!

TALPBAVÉSETT ÁRAK

UJ ÜZLET!

UJ ÜZLET!

ÁLLAST KERES

BEJÁRÓ ebédfőzést vállalkoz. Ajánlatot „Jófogó” jelígre a kiadóba kérek. (5743)

MAGÁNOS urhoz menne háztartási munkára intelligens urinő. Ajánlatokat „Független” jelígre a kiadóba. (5681)

ÁLLAST KAPHAT

SZOMBAT megtartásával varrodába tanulóleány felvétetik. Cim a kiadóban. (5670)

UGYES kiszolgálókisasszonyt felvesz Takács cukrászda. Str. Baritiu 10. (5679)

MASAMÓDOT és kiszolgálókisasszonyt felvesz állandó alkalmazásra, jó fizetéssel Hutsic kalapüzem. Cal. Reg. Ferdinand 30. (5686)

KERESEK mindenek bejárónót, vagy szakácsnót azonnalra. Cal. Reg. Ferdinand 35 I. 8 ajtó. (5667)

TRAFIKBA garanciával rendelkező el- árusítót keresek Cim a kiadóban. (5697)

MEGBIZHATÓ, egészséges mindenes szakácsné, valamint bejárónő azonnal fel- vétetik. Cim a kiadóban. (5707)

UGYES önálló varróleány felvétetik. Krasznay szalon, Str. Iorga 2. I. em 8. (5726)

SZABÓ kézimunkást nagy munkához felvesz. Sterar, Str. Hasdeu 14. (5736)

KIADÓ LAKAS

1 SZOBA kiadó május 1-ére. Str. Mico 15. szám. (5658)

KIADÓ május 1-ére különbejáratu bu- torozott szoba fürdőszoba használatlalt. Gi- dáll, Str. Berthelot 15. (5540)

EMELETI 1 szoba, konyha szép napos lakás kiadó. Str. Rudeanu 33. (5542)

UCCAI szép szoba május elsejére kiadó. Str. Romei 16. (5560)

BUTOROZOTT szoba központi fűtéssel, fürdőszoba használatlalt május 1-re kiadó. Decor, Neculcea 2-a. (5661)

KIADÓ 2 nagy szoba szép udvarban a Pasteur mellett. Str. Marinescu 9. (5664)

EGY butorozott szoba kiadó elsejére. C. Motilor 16. (5665)

KIADÓ egy nagy szoba, egy kis szoba. Str. Florilor 17. (5674)

URILEÁNY lakást kaphat elsőjére cen- trumban. Str. Stroescu 10. Vas családnál (5676)

EGY szoba, előszobával, fürdőszoba használatlalt kiadó. P. M. Viteazul 36. I. em. (5683)

KET fiatalember lakást kaphat fiatal párnál azonnal, vagy május 1-re Értekez- ni egész nap. Str. Paris 21. Horváthné. (5687)

T. Timișcarai Segélyző Egyesület cluji fiókja

Néhai Simion Strugar lakos elhalálása alkalmával, aki Önöknél B. I. 11599 szám alatt tagként be volt írva nekem, mint kedvezményezettnek a halálzási okmányok bemutatása után azonnal

5332, azaz ötezerháromszáz harminckettő Lei

segélyt fizettek ki.

Nem mulaszthatom el, hogy ezen előző-köny és gyors elintézésért köszönetemet ne fejezzem ki és igyekeznél fogok b egyesületüket megbízhatósága miatt minél szélesebb körben ismertté tenni.

Cluj, 1939. március 21.

Teljes tisztelettel:

STRUGAR GHERASIM

A Temesvári Segélyző Egyesület cluji fiókja közli:

Egyesületünk 18 évestől 60 éves korig orvosi vizsgálatot, vagy anélkül és 60 éves kortól 85 éves határig orvosi vizsgálat nélkül, várakozási idővel felvessz tagokat

8.000, 16.000 és 24.000 Lei

segély összegekre.

Az egyesület az 1938. évben több, mint

10.000.000 Lei segélyösszeget

fizetett ki.

300

fiókkal és ügynökséggel dolgozik.

Az Önszegélyző cca

T. Timișcarai Segélyző Egyesület cluji fiókja

Néhai özv. Horváth Dezsőné cluji lakos el halálzása alkalmával, aki Önöknél B. I. 12.017. szám alatt tagként be volt írva, nekem, mint kedvezményezettnek a halálzási okmányok bemutatása után azonnal

6000 lei, azaz hatezer lei

segélyt fizettek ki.

Nem mulaszthatom el, hogy ezen előző-köny és gyors elintézésért köszönetemet ne fejezzem ki és igyekeznél fogok b egyesületüket megbízhatósága miatt minél szélesebb körben ismertté tenni.

Cluj, 1939. március 30.

Teljes tisztelettel:

Özv. EGRI JÁNOSNÉ

Hirek

NAPTÁR. 1939. Április 23, Vasárnap
Róm. kat. és Prot.: Béla. Ort.: Sft.
George. Izr.: 4 Ijár.

VIDÉKI ELŐFIZETÉSI ÁRAINK:
Egész évre 550, félévre 280, negyedévre 150, egy hónapra 50 lei.

JÓESTÉT!

HUSÁG

Telma, a nagy színész, közismert volt húságáról. Egy alkalommal a színi falak mögött tartózkodott, amikor egy díszlet váratlanul eldőlt és alig néhány centiméterrel csapódott le mellette. Telma ekkor szemrehányóan fordult a díszletmesterhez:

— Uram, ha egy lépéssel közelebb állok, holnapra az egész Páris gyászba borul...

SKÓCIÁBAN

A skót gyermek megmérgezte szüleit és a gyermekbíróság elé került.

— Miért tetted? — kérde tőle az elnök.

— Mert a tanító bácsi azt mondta, hogy árva gyermekek féláron mehetnek a moziba — felelte a kis skót.

— Ügyeletes gyógyszerárak. Folyó hó 22-én, szombaton reggeltől folyó hó 29-én, szombaton reggelig a következő gyógyszerárak teljesítenek éjjeli szolgálatot: Unicorn, Unirii-tér; Demeter, Motilor-ut; Somlea, Regele Ferdinand-ut és Dr. Cseresznyés, General Foch-ut.

JÓ ÉS OLCÓ BORT ÉS TALPAT Kozák börtületben kaphat. Cluj, Piata Mihai Viteazul 15.

— **HALÁSI munkaruhái, orvosköpenyei** a legjobbak. 50 százalékbán avatott kelméből készülnek. Cluj, Cal. Rege Ferdinand 100.

— **A MAI AMATŐR laboratóriuma** a **FOTOFILM**, ahol előrangú gyors és művészi kidolgozást olcsó árban kaphat.

fotofilm
CLUJ, STR. REG. MARIA 6. TEL. 33-45

— **Időjárásjelentés.** A bukaresti időjárásutató intézet jelentése: Csökkenő légnyomás, váltakozó ég, helyi esők, üledő hőmérséklet.

— **Május 15-ével lép életbe az új vasúti menetrend.** Bukarestből jelentik a Rador: Május 15-ével lép életbe az utas és teherszállító vonatok új menetrendje a nyári időszakra amikor is számos idény, fürdő és üdülő vonatot helyeznek forgalomba.

— **Megnyílt a kolozsvári Botanikus kert.** A festői szépségű és egzotikus virágokban, növényekben gazdag kolozsvári Botanikus-kert, amely Erdély fővárosának egyik látványossága, április 21-én megnyílt. A botanikus-kertnek két bejárata van, a Regálá 26 sz. és a Pasteur 9. szám alatt. A botanikus-kert bármely hétköznapon, de vasárnap és ünnepnapokon is délelőtt és délután is megtekinthető.

— **Letartóztatták a magzatgyilkos anyát.** Temesvárról jelentik: A közeli Moravita községben a csendőrség az egyik félrehozott helyen hathónapos leány magzatot talált. A hivatalos vizsgálat megállapította, hogy a magzat anyja 17 éves fiatal leány, aki tiltott műtét beavatkozással igyekezett menekülni szüleitől. A fiatal anyát letartóztatták, nevét a vizsgálat érdekében nem hozzák nyilvánosságra.

— **Megjelent a „Jóbarát” ifjúsági folyóirat legújabb száma.** A „Jóbarát” ifjúsági folyóirat, dr. Rózsa József főszerkesztő és Reischel Arthur piarista gimnáziumi tanár szerkesztésében készülő legújabb, április 15-iki száma megjelent. Vezércikkét „Pülpök Atyánk üzenete” címen dr. Rózsa József írta. Dr. Floznic György „A doktor és a rövid nadrág és a Szemeses láda és a csók” címen hangulatos, kedves diákkori visszaemlékezést írt. „Tavaszi toborzó” címmel a Mária Kongregáció rovatban dr. Erőss Alfréd, a férfieraenyről és lovagiasságról ad igen szép cikket. „Százszentendős tizenzáción” címmel, ifju Xántus János érdekes riportját találjuk br. Eötvös Lorándról, a magyar természetben egyik büszkeségéről, halálának 20. éve, évfor dülője alkalmából érdekes beszámoló jelent meg. Galló Géza a XII. helsinki olimpiai előkészületeit színvonalas cikkben ismerteti. A folytatásos regény, szerkesztői üzenetek stb. érdekes írások és rovatok emelik az érdeklőségét a „Jóbarát” legújabb számának, amely folyóiratot dr. Rózsa József főszerkesztő és Reischel Arthur szerkesztő farságot nem kímélő lelkiismeretes munkássággal és tevékenységgel állítottak össze, illetve jelentették meg s a lap az ifjúság számára kétségtelenül lelki felüdülést jelent.

— **Nagy izgalom Prahova és Dâmbovița megyékben a Margineniből megszökött öt fogoly miatt.** Moreniből jelentik: A Prahova és Dâmbovița-megyékben a lakosság köréber nagy izgalom uralkodik a margineiri börtönből megszökött öt veszedelmes fogoly miatt, akik között szerepelnek N. Gheorghiu, N. Muzicescu, Sima Cionca és D. Hant. Kézrekerítésükre nagy csendőri nyomozás indult meg, amelynek következtében négyet sikerült elfogni és erős fedezet mellett Ploestibe szállítani. Az ötödik szökevényt, Dinu Constantint erős csendőri készültség üldözi: hogy a lakosság nyugalma teljesen helyreálljon.

— **Eljárás indult meg Luca P. Niculescu ellen.** A Rador távirati iroda jelenti: Luca P. Niculescu, az ismert-nevű kereskedő ellen eljárás indult meg bizalommal való visszaélé, címén, mert különféle helyeket vett át jegyzékszerű eladásra a Norbert Juster textilipari cégtől, amelyeknek értékét elikkasztotta — amint a Tempo írja.

— **Változások a diplomáciai karban.** Bukarestből jelentik: Constantin Zanescu madridi meghatalmazott miniszter április elsejével érvényességgel visszahívták és központi szolgálatra osztották be. Ugyanakkor jelenti a Rador, hogy Lucian Blaga lisaboni rendkívüli meghatalmazott miniszter e megbízatása ezévi április elsejével véget ért.

— **Módosítják a muzeumokra vonatkozó törvényt.** Bukarestből jelentik: A kultuszminisztérium törvényrendeletet készít elő, amely módosítja a nyilvános muzeumokra vonatkozó törvényt olyan értelemben, hogy ezek igazgatói az intézmények jobbmenetelének biztosítása érdekében, visszatárhathók ha a nyugalmazási korhatárt elérték.

— **Szerelmi bánatában öngyilkos lett a fővárosi gépirő.** Bukarestből jelentik: Aurelia Crisan 19 éves gépirő Szerelmi bánatában megmérgezte magát. Súlyos állapotban szállították kórházba. Életbenmaradásához kevés a remény.

— **Ötezer lej pénzbírságra ítélték az üzérkedő fővárosi fakeskedőt.** Bukarestből jelentik: Az ilfovi törvényszék 5000 lej pénzbírságra ítélte Holtz fakeskedőt, aki a Stefan cel Mare-tér 17. szám alatt levő üzletében, illetve raktárában nem függőzette ki az árjegyzéket, amely a polgármesteri hivatal részéről megállapított maximális árakat tüntette volna fel és ezenkívül a vevők részére a rendes kereskedelmi életben megengedett haszonnal lényegesen nagyobb nyereséggel adta el a fontos közszükségleti cikket, a tűzifát.

— **A tisztek jólétéért.** A nemzetvédelmi minisztérium rendelkezése értelmében április elsejével kezdődőleg a tudóbetegségben szenvedő és rendelkezési állományba helyezett tisztek számára társiszolga tartás céljából a nős tiszteknél havi 1000, a nőtleneknél havi 600 lej pótlékot állapítottak meg.

— **A belügyminiszter rendelkezése** Bukarestből jelentik: A belügyminisztérium Victor Alboteanul a propagandaugyi minisztérium egyik tisztviselőjét bizta meg a közhirdetmények igazgatóságának vezetésével.

— **Lengyelországi zsidó emigránsokkal indult utba egy constantai hajó.** Constantából jelentik: A „Transilvania” gőzös fedélzetén 200 lengyelországi zsidó kivándorlóval utnak indult Palesztina felé. Valamennyien rendelkeznek bevándorlási igazolvánnyal és külön vonaton jöttek Varsóból Constantába.

— **Rendezik a szulinai Duna-kikötő ügyét.** Bukarestből jelentik: Michelopol, a kikötők igazgatóságának vezérigazgatója több más szakember társaságában Szulinába utazott, hogy a légügyi és tengerészetiügyi minisztérium védnöksége alatt működő szulinai kikötő ügyét az európai Dunabizottság megfelelő szolgálatainak igénybevétele mellett a jelenlegi követelményeknek megfelelően rendezze.

— **Moszkvába utazik az exportörök szervezetének megbízottja.** Bucarestből jelentik: A jövő héten az állat és állati termék kivitel-szindikátus szövetségének képviselője Moszkvába utazik, hogy ott a szakmát érintő kivitelről nagyfőntosságu tárgyalásokat folytasson.

— **Szerelmi bánatában öngyilkos lett a temesvári hadnagy.** Temesvárról jelentik: Tegnap délután a Károly-körút 6 szám alatt levő lakásán öngyilkosságot követett el Rozaru Nicolae 26 éves hadnagy. A fiatal tiszt szolgálati fegyverével mellbelőtte magát és nyomban meghalt. A bevezetett vizsgálat során megállapítást nyert, hogy a hadnagy szerelmi bánata miatt dobta el magát az életet. Holttestét szülővárosába, Râmnicul Vâlcea-ba szállították és ott fogják eltemetni. A fiatal tiszt megrendítő öngyilkossága általános és mély részvételt keltett.

— **A SEMMITŐSZÉK NAGYJELENTŐSÉGU DÖNTÉSE** A Semmitőszék elutasította a nagyszebeni evangélikus egyháznak a nem állam nyelven vezetett könyvek adóttbblete elleni felfolyamodását.

— **A nagyváradi görögkeleti püspök Kolozsváron.** Popovici Nicolae, Nagyvárad ortodox püspöke tegnap városunkba érkezett és látogatást tett dr. Tataru Coriolan királyi helytartónál és az egyházi, világi hatóságok fejeinél.

— **BIZONYTALAN IDŐRE SZÓL A „GLASUL ROMANESC” BETILTÁSA.** Illetékes helyen leszögezik, hogy a Székelyudvarhelyen megjelenő Glasul Românesc című lap betiltása nem két hónapra, hanem meghatározatlan időre szól a kormány hivatalos külpolitikai felfogásával szembeni súlyos kihágás miatt.

— **AKOLOZSVÁRI KÖZIGAZGATÁSI TÁBLA KÉT ELVI DÖNTÉSE.** A kolozsvári közigazgatási tábla két nagy jelentőségű döntést hozott. Kimondotta, hogy a hatósági orvosok természetbeni lakáskedvezménye a városokra nézve nem kötelező. Egy másik ügyben pedig kimondotta, hogy az a külföldi állampolgár, aki román állampolgárhoz ment feleségül, de később a férjétől elvált, az 1924. évi állampolgársági törvény rendelkezéseinek megfelelően köteles kérni naturalizációját a belügyminisztériumtól, másképp román állampolgársága a legkomolyabb veszélyben forog.

Dr. Tataru királyi helytartó visszatérte szilágysági és szatmári közigazgatási szemlejáról

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Dr. Tataru Coriolan, Szamosstartomány királyi helytartója, dr. Hodor Tiberiu volt képviselő, a tartomány jogtanácsosa, dr. Marina Mihail szilágysági főnök és Raoul Sorban kabinetfőnök, valamint Isaiu Ioan sajtóelőadó kíséretében ellenőrző körutat tett a hidalmási járásban, majd Zilahon, ahol a királyi helytartó Ilasievici, Motas és Cristea Vasilescu tábornokokkal, a VI. hadtest parancsnokával találkozott. A királyi helytartó Nagykárolyban megtekintette a vágóhidat és a jéggyárat és elrendelte a nagykárolyi vízvezeték tervei elkészítését. Nagykároly után dr. Tataru Coriolan és kísérete Szatmáron tett látogatást, ahol 40 ezer lejt utalt ki a Livada-telepen levő iskola megfelelő átalakításának költségeire. A Nagybányán, Szilágynagyfaluban és Zsibón tett helyszíni szemle után dr. Tataru királyi helytartó tegnap visszatért Kolozsvárra és a tartományi székhelyen folytatja tevékenységét.

A hadbíróság naplójából

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Caragea Ilie hukaresti mechanikus a vád szerint 1938. június 8-án Popescu Gheorgheval együtt a biharmegyei Diószeg községben botrányt rendeztek, szidalmazták és verték a zsidókat. A helyőrség parancsnokság lépett közbe, mire Caragea megütötte Curta Gheorghet és Serban Petrut, amiért hatóság elleni erőszak miatt eljárás indult ellene. Popescu Ilariu ügyvéd a katonai törvényszék előtt védőbeszédében azt állította, hogy a vádlott nem bántalmazta a sértett hatósági személyeket és ez a tény nem is nyert beigazolást. A katonai törvényszék a vádlottat felmentette.

Glück Márton szatmári lakos 1938. május 10-én át akart szaladni az ünnepélyen felvonuló katonaság századaival között. Pop Teodor rendőr azonban megállította, mire Glück a vád szerint bántalmazta a rend őreit. Popescu védő beszédében igazolta, hogy a vádlott édesanyja súlyosan beteg volt és Glück a gyógyszerárba igyekezett, hogy enyhülést hozó orvosságot szerezzen be. A katonai törvényszék 3000 lej pénzbüntetésre ítélte.

— A RENDŐRSÉG HIREIBŐL. A III. kerületi rendőrség letartóztatta Lakatos András szamosújvári illetőségű Kolozsváron a Varga Ecaterina 4. sz. alatt lakó gyanús férfit, aki az éjszaka valószínűleg ittas állapotban behatolt a Paris 43. szám alatti ház egyik lakójának előszobájába, ahonnan magával vitt valami ételedéket. A gyanúsán viselkedő férfit a közelben őrszolgálatot teljesítő rendőr figyelmes lett és előállította a kerületi rendőrségre, ahol kihallgatása még folyik.

Mozi

CAPITOL MOZGÓ: Különleges premier. A marnai hős. Fősz.: Raimu, Adalbert Bassermann, Dalio és Aimos. A film előtt a legfrissebb világhírű híradó.

EDISON MOZGÓ: I. Bulu, a fehér tigris. Colin Tapley, Jayne Regan, indiánok és megszámlálhatatlan vadállatokkal. II. Az ördög bábuja. Fősz.: Lionel Barrymore és Maureen O'Sullivan. III. Híradó.

RIO MOZGÓ: Csütörtök, péntek, szombat és vasárnap: 3, 9, 9. I. Az utolsó apacs (Pépe le moco) Fősz.: Jean Gabin, Mireille Ballin II. Az indiai szökevény. Fősz.: Shirley Temple, Alice Faye és Robert Young. III. Legújabb Metro híradó.

SELECT MOZGÓ: Ma, vasárnap utoljára: Párisi nászut. Gaál Franci vígjátéka. Fősz.: Bing Crosby és Everett Horton.

URANIA MOZGÓ: A hazaért. Fősz.: Errol Flynn, Basil Rathbon. Helyárak: földszint: lej 19 és 25, páholy lej 29.

ROYAL MOZGÓ: Jeanette Mac Donald és Nelson Eddy: Tavaszi szerenád.

A francia sajtó szerint diplomáciai mérkőzés folyik Páris és London, illetve Berlin és Róma között

(PÁRIS.) A spanyol és portugál vezérek utnak indult német hajóraj tegnap elérte az Atlanti Óceánt. A német hajókat a tegnap estéli órákban Cerboul magasságában látták.

A NÉPSZÖVETSEG LEGKÖZELEBBI ÜLÉSE

(GENF.) A Népszövetség tanácsának 105-ik ülését május 15-én tartják. A közzétett ideiglenes jellegű program szerint a tárgysorozaton a nemzetközi politikai jelentőségű kérdések közül csak a kínai kormányhoz Japán veleszemből történt fellépése elleni beadványa szerepel.

ROMÁN UJSÁGÍRÓK NEMETORSZÁGI UTJA

(MÜNCHEN.) (Rador.) A német sajtószövetség a Németországban időző román ujságírók tiszteletére diszbedet rendezett, amelyen a román főkonzul és számos német előkelőség is megjelent. A vendégek azután Berchtesgadenbe utaztak, majd Salzburg meglátogatásával hazatérnek.

NEM HALASZTJÁK EL A MADRIDI DISZSZEMLÉT

(MADRID.) (Rador.) A spanyol katonai hatóságok kijelentik, hogy nincs szó arról, miszerint a madridi nagy diszszemléte és Franco tábornok ünnepélyes bevonulását május 30-ra halasztanák el.

VAKLÁRMA KANADÁBAN

(OTTAVA.) (Rador.) A lapok közlik Mackenzie King miniszterelnök nyilatkozatát, amelyben a leghatározottabban kijelenti, hogy az a hajó, amelyet idegen tengeralattjárónak néztek, kétértelműséget kizáró módon megállapították, hogy egy kanadai halászhajó volt.

BELGRÁD CÍFOL

(BELGRÁD.) (Rador-DNB.) Illetékes

helyen alapítván tartják azokat a híreket, hogy Jugoszlávia teljes mértékben bekapcsolódna a Berlin-Róma tengelybe. A tengely hatalmának érdekében egy egységes és cselekvéseikben önálló Jugoszlávia biztosítása. Jugoszláviára nem is gyakoroltak nyomást ilyen irányban. A horvát kérdés közeli megoldása pedig csak még jobban meg erősíti Jugoszlávia helyzetét.

A FRANCIA SAJTÓ AZ ÚJABB DIPLOMÁCIAI TÁRGYALÁSOKRÓL

(PÁRIS.) (Rador.) A sajtó foglalkozik azzal a diplomáciai harcral, amely Páris-London, illetve Berlin-Róma között folyik. A Le Jour szerint Markovics jugoszláv külügyminiszternek szilárd magatartást kell tanúsítania Berlinben, mert Németország határozott biztosítékot kíván, hogy Jugoszlávia nem csatlakozik a brit védelmi politikához és semleges marad egy esetleges német-lengyel viszálynál. A Figaro utal arra, hogy a jelenlegi súlyos helyzetben más országok még nagyobb gondokkal küzdenek, mint Franciaország. Az egymillió 600 ezer főnyi hadsereget mozgósításban tartó Olaszország, csak legutóbb három hadjáratot csinált végig, ami rendkívül próbára tette. Nem kell tehát irigyelni a tengely hatalmak helyzetét. Az Oeuvre szerint Anglia belátja miszerint a Német-, Olasz- és nemzeti Spanyolországgal határos kis államok tartózkodó magatartást kénytelenek elfoglalni, mert egy esetleges invázió kísérletétől tarthatnak. Angliának fontosabb a francia-angol-orosz egyezmény létrehozása és ebbe kapcsolni bele két oldali egyezményekkel a kisebb államokat.

SELECT MOZGÓ

VASÁRNAP UTOLJÁRA:

GAÁL FRANCI

egyetlen idei vígjátéka:

PÁRISI NÁSZUT

Fősz.: Bing Crosby, Everett Horton. Műsoron kívül hangos híradó.

URANIA MOZGÓ

CSAK MA ÉS HOLNAP:

A HAZÁÉRT

a jövő háborújának megrendítő filmje, fősz.: Errol Flynn, Basil Rathbon. Ezt a filmet mindenkinek látni kell. Műsoron kívül Paramount híradó.

A NUF magyar tagozatának közleménye

(16. sz. jelentés.)

Dr. Szász Pál, a Front igazgatósági tagja és dr. Mikó Imre, a Főtanács tagja április 21-én, pénteken felkeresték Dragomir Silviu kisebbségi minisztert. Szász Pál több pontból álló írásbeli előterjesztést tett.

Napirendre került az állampolgárság kérdése, a nyelvviszály folyamán elbukott tisztviselők helyzete, iparosegyesületek jogi helyzete, az aradi katolikus liceum nyilvánossági joga, az új távírási díj szabás, amely szerint külön taxát kell fizetni a magyar nyelvű távíratok után. A katonai intézkedéseknek a gazdákat közvetlenül érintő részei, a közmunkáknak a mezőgazdasági munkák idejére való felhívása, a magyar etnikai származású román állampolgárok vadászjegyverének beszüntetése, a közigazgatási törvény 41. és az 1938. augusztus 4-iki minisztertanácsi határozat 17. szakaszának végrehajtása olyan értelemben, hogy a szintizta magyarok közsegében és vegyes etnikai területeken magyar községi bírákat nevezzenek ki. Továbbá egyes hatósági közegek magatartása, s a különböző incidensek által megkínált intézkedések megtevése. A miniszter azt válaszolta, hogy az ügyet tanulmányozni fogja s a megoldások irányában lépéseket tesz az illetékes minisztériumoknál. A kisebbségi miniszternél tett látogatás után felkeresték Báran Coriolan dr. belügyi alminisztert. Ismét szóvá tették a temesvári Magyar Ház megnyitásának ügyét. Kérték, hogy vonják vissza a bezárási intézkedést. A temesvári Magyar Ház a bányászati magyar-ság népközösségi szervezetének lesz a központja. A miniszter kijelentette, hogy azonnal intézkedik a temesvári Magyar Ház megnyitása iránt. Ugyancsak előterjesztést tettek a községek által az iskoláknak nyújtandó közsegély tárgyában, ugyanis az új közigazgatási törvény nem írja elő azt, ami a régióban benne volt, hogy t. i. a

költségvetés rendes bevétele 14 százaléka iskolai segély céljaira fordítandó. A miniszter rendeletet adott ki, hogy e helyett a községek kötelesek a községben levő iskolák — legyen az akár állami, akár felekezeti iskola — dologi kiadásait fedezni. Vagyis a jövőben a község kell gondoskodjon iskoláinak helyiségeiről, fűtésről, világításáról és karbantartásáról.

A kolozsvári rendőrkvesztura a 4072 sz. királyi rendelettel törvényre való hivatkozással felszólította mindazokat a város területén élő polgárokat, akik nem rendelkeznek állampolgársággal, hogy 48 órán belül jelentkezzenek. Ezzel kapcsolatosan a NUF magyar irodája közli, hogy csak azoknak a magyar etnikai származású polgároknak állhat rendelkezésére, akik 1918. december 1-éig bezárólag Erdély területén tartózkodtak és illetőségi bizonyítvánnyal rendelkeztek és 1924-ben az állampolgársági összeírásból kimaradtak. Az iroda érintkezést tart fenn az illetékes hatósági ténnyezőkkel és ehhez a kérdéshez tartozó mindenféle információkkal szolgál. Azoknak, akik már kérték a honosságukat nem kell jelentkezni. Akik nem éltek ezzel a joggal, azoknak a következő iratokat kell beszovaltatni. Illetőségi bizonyítvány, katonai iratok, születési és személyazonossági bizonyítványok. Az összeírásnak adatgyűjtés jellege van és az iratokról mindenki jól teszi, ha másolatot készít, különösen az illetőségiről.

A 8. számú jelenlegi közlemény-kiegészítésül közöljük, hogy a királyi helytartóság olyan értelmű rendeletet adott ki, hogy a hadsereg részére szükséges fogyasztási cikkeket nem a magánosoktól, hanem a prefekturától és a mezőgazdasági kamarától veszik át. Azok az egyének, akik a katonaság által kiállított bennal rendelkeznek jelentkezzenek az illetékes hatóságnál, ahol követeléseiket megkapják.

Letartóztatták a szélhámos cigányt

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) A rendőrség bűnügyi osztályának az emberei ma délelőtt letartóztatták Usa Stefan 31 éves székelyudvarhelyi származású cigányt. Usa ellen 17 feljelentés érkezett azoknak az áldozatoknak a részéről, akiket különböző szélhámosági trükkökkel megkárosított. Szőnyegre, ócskaruhára vett fel előleget azzal, hogy másnap leszállítja az árut. Bűnlajstromának összeállítása folyamatban van.

Megdöbbentő szerencsétlenséget okozott az ápolónő vigyázatlansága

(HELSINKI.) A wiborgi kórházban egy ápolónő vigyázatlansága megdöbbentő tömegszerencsétlenséget okozott. Az ápolónő a kokain és szublimát injekciókat összetévesztette és kokain helyett szublimát injekciót adott be 19 betegnek. Ezek közül hat rövidesen meghalt, 13 pedig életveszélyes állapotban van. Az ápolónőt letartóztatták és az ügyben szigorú vizsgálat indult meg.

— Venczel József előadása. A Kath. női misszió előadásorozatában legutóbb Venczel József beszélt a nőről, mint közösségalkotó tényezőről. A legközelebbi előadás f. hó 25-én lesz, amikor Kóos Adrienne szociális testvér tart előadást: Mire neveljük leányainkat címmel.

— GYÁSZISTENTISZTELETET TARTOTTAK VÁROSUNKBAN A PATRIARKA MINISZTERELNÖK EMLÉKÉRE. Az ortodox székesegyházban ma délelőtt 11 órakor az elhunyt Miron Cristea patriárka miniszterelnök emlékeztetere gyászistentiszteletet tartottak, amelyen dr. Tatar Coriolan királyi helytartó és a polgári, valamint katonai előkelőségek vettek részt, diszgyenruhában. A gyászistentisztelet után dr. Tatar Coriolan helytartó vezetésével az összes előkelőségek résztvettek az Országőrszervezet ünnepélyes eskütételén.

— ELTEMETTÉK TELIA JOAN NY. EZREDEST. Tegnap délután hatalmas részvét mellett katonai gyászpompával temették el Telia Joan ny. ezredest. A temetésen az elhunyt tisztelői és ismerősei nagy számmal vettek részt.

— A kulturális otthonok kongresszusa. Bucurestiből jelenti a Rador: A Miklós hercegről elnevezett királyi kulturális alapítványok társadalmi szolgálatát a június 8-iki restaurációs ünnep alkalmával rendezi meg a fővárosban az ország összes kulturális otthonainak és falusi iskoláinak 5. általános kongresszusát június 7 és 8. napján.

— A kisleányka tragédiája. Ioachim Emilia és Florescu bucuresti lakosok a törvényszék elválasztotta egymástól és Astarea nevű leánykájukat az apjára bízta. A gyermeket egyideig nagyszülei gondozták, majd visszaküldték anyjához, aki időközben újból férjhez ment. Végül is a gyermeket se az apja, se az anyja nem akarta vállalni. A gyermeket egy Popovici nevű ügyvéd az uccán találta meg, aki ideiglenesen menedékhelyen helyezte el, az ügyről pedig jelentést tett a hatóságoknak. Az ifjúi törvényszék most az apát 1 évi börtönre ítélte és kötelezte 150 ezer lej polgári kártérítésre, illetve arra, hogy mint nyugdíjas illetményeinek egyharmadát gyermekének eltartására folyósítsa.

— MAGYAR GYŐZELMEK AZ ÖKÖLVIVÓ EURÓPA-BAJNOKSÁGOKON. Dublinból jelenti: Az ökölvívó Európa-bajnokságok küzdelmei tegnap a késő esti órákig húzódtak el. A magyar versenyzők nagyszerűen szerepeltek. Bondi a harmadszorbán eddigi összes ellenfeleit legyőzte és a döntőbe jutott, ahol az olasz Sergio lesz az ellenfele. A kisleányka tragédiája. Lehtinen finn bajnokot és tovább jutott.

Szavak, melyekre választ várnak

Irta: HALÁSZ JÓZSEF

1.

Két beszéd és egy rövid kijelentés vár feleletre. Ha nem jön közbe semmi, még e hónap folyamán, április hó 28-án tájékozottabbak leszünk. Akkor tilos ugyanis a német birodalmi gyűlés, amelyen Hitler vezér és kancellár válaszolni fog a hozzá közvetlenül és közvetve intézett beszédekre. Kézre fogunk látni — sőt bizonyos jól informált források már jóelőre be is hangosították, — hogy a kancellár nemcsak Németország, de Itália, vagyis a Berlin-Róma tengely együttes nevében fog beszélni. Soha sem nem várt túlméretezett a világ közvéleménye, mint ezt a beszédet. Mert a lenni, vagy nem lenni" kérdése fordulhat meg azon. Derültatag úgy hiszik, hogy a felelet megértő és engesztelékeny lesz. Az egyetemes béke és a kultura további fejlődési lehetősége szempontjából mindenesetre kíváncsiak is volna, hogy így legyen... Sorrendben a roosevelti felhívás volt az első. A nagy amerikai köztársaság elnökének távirati szövegét — amelyet közvetlenül Hitlerhez és Mussolinihez intézett — minden újságolvasó és rádióhallgató ismeri. Mindenesetre sokszor és sokféleképpen kommentálták azt. A gesztus váratlanul jött és villámént hasított bele a fülledt, szürkületbe. A forma és a módszer, amellyel a prezident bekesztyőzött felkavarta a világot, talán egy kissé szokatlan. Nem éppen diplomatikus, de legkevésbé látszott céltudatosan előre kitervelt kísérleti ballonnak. A jószándék alaposan lecsiszolja a külsőségek érdekességét. Úljunk le tárgyalni a békés lehetőségekről! Körülbelül ez az alaphang esendült ki az óceánontuli hirtelen jött felhívásból. Igaz, hogy a szöveg nem jelölte meg, hogy mit ajánlana a három demokratikus nagyhatalom: Anglia, Franciaország és az északamerikai Egyesült Államok a tengely-hatalmaknak arra az esetre, ha azok szaván foglalnak. Roosevelt és azt felelnék: „Hát ülünk le tárgyalni!”

2.

Halifax angol külügyminiszter minapi beszéde mintegy alátámasztani látszott Roosevelt felhívását: „Angliának nincsenek támadó céljai — mondotta. — Az adott viszonyok között természetes, hogy minden eshetőségre felkészülünk. Készülődésünk azonban kizárólag védelmi okokból történik. De minden erőnkkel azon vagyunk, hogy a békét biztosítsuk. Ebben a kérdésben tovább folytatjuk megbeszéléseinket és bárkivel hajlandók vagyunk érdemleges tárgyalásokat kezdeni! Vannak sokan, akik — a brit fegyverkezés gigászi méreteit ismerve — kétkednek a szavak őszinteségében. Nos, a tulsó oldalon könnyen meggyőződhetnénk a roosevelti és halifaxi szavak értékéről, ha elfogadnánk a felhívást: „Úljunk le tárgyalni!” A világtörténelem számos példát ismer, amikor a kételkedve fogadott ajánlatból komoly valóság lett. Nemegyszer volt úgy, hogy a családoknak szánt szavakat az események az esetleges hátsó gondolatok ellenére, hasznosították. Ugy látszik, hogy Daladier francia miniszterelnök derültatag. Mert nem sokkal Roosevelt és Halifax kijelentése után röviden csak annyit mondott az öt faggató újságíróknak: „Az az érzésem, hogy az európai politikai helyzet feszültsége az utóbbi napokban lényegesen enyhült! Daladiernak ezérfele módja van arra, hogy kitapogassa Európa, sőt a világ közhangulatát. Komoly, sőt szófukar ember és ha mégis úgy látja, hogy a politika égen gomolygó sötét fellegek oszladni kezdnek, bizonyára tisztában van az elkövetkezendő lehetőségekkel. A helyzet kritikus voltát mindenek ellenére mégsem szabad túlságosan lebecsülni. Nem volna észszerű egyik végtől a másikba átcsapni. Sokkal helyesebb, ha lemérni igyekeznünk a fényleges helyzetet, mert így inkább lehet következtetni az elkövetkezendő eseményekre.

3.

Két államkomplexum áll egymással szemben. Három-három elsőrendű nagyhatalom alkotja ezeket az államsoportokat. Az egyik oldalon vannak az úgynevezett demokratikus nagyhatalmak: Anglia, Franciaország, Amerika, a másikon a totális, vagy tengelyállamok állanak. Éspedig: Itália, Németország és Japán. Az egyik csoport birtokon belül rendelkezik a világ életét és fejlődési lehetőségeket jelentő javainak legdöbbségével. A másik oldalon viszont az osztozkodásnál lemaradt birodalmak fiatalos lendülettel és könyörtelen önzéssel követelik, hogy osszák meg velük ezeket a lehetőségeket. Nagy általánosságban erről van szó. Mind a két csoport természetesen megfellelő segítő osztagokat igyekszik felvonultatni a maga védelmére. Ebben és abban a táborban is messzire látó ügyeskedéssel tapogatták ki az érdeklőkörbe vonandó kisebb és középállamok ténylegessé, vagy vélt sérelmeit. Mert tagadhatatlan, hogy itt is, ott is vannak a lélek gyökeréig ható sérelmek. Minden azon mulik, hogy át lehet-e hidalni a két tábor közötti ellentétek szakadékait? Ebben a tekintetben feltétlenül igazat kell adni Chamberlainnak, aki szinte konok következetességgel hangoztatja kezdettől fogva, hogy nincsenek olyan ellentétek, amelyeket békés tárgyalásokkal nem lehetne megoldani. Természetesen minden a jószándékra és igaz akaraton mulik. Letűnt már annak az ideje, hogy Talleyrand híres szállóigéje szerint akár az egyik, vagy akár a másik oldalon szavakkal igyekezzenek elplezni gondolataik lényegét. Tettek kellenének ahhoz, hogy a békét meg lehessen menteni. Az egyik államsoportnak egy lépést előre, a másiknak egyet hátra kellene tennie, hogy az engesztelékenységek szellemében kezdet foghassanak.

4.

„Könnyű a jóllabottnak megértést prédikálni az éhezőknek!” — mondja egy keserű példázat. De mélységes igazságot fejez ki. Próbáljuk látkapcsolni az érzelmi hajlandóságokat és igyekezzünk tárgyalatosan szemlélni a kérdést. Lássuk miye van az egyik szövetséges tábornak és miye nincs a másiknak. A két angolszász nagyhatalom bírja a világ gazdasági lehetőségeinek és nyersanyaglelőhelyeinek több mint a felét. A legfontosabb szükségleti cikkek fölött korlátlanul rendelkeznek. Uralkodnak a petróleummezőkön és a kezükben van a kaucsuktermelés legnagyobb része. Piacaik, amelyeken kézzel árucikkeiket értékesítik, az öt világrészre kiterjednek. Igaz viszont, hogy egy idő óta Japán és Németország versenyre rendkívül érzékenyen érinti őket úgy Ázsiában, mint latin Amerikában nagy részében. Eppen itt van a közöttük lévő ellentétek legveszélyesebb pontja. Mindenesetre az angol világbirodalom területe több mint 37 millió négyzetkilométer kiterjedésű és egy nyersanyagokkal, mint piacokkal elsőrendűen el van látva. Lakóinak összlélekszáma megközelíti az 500 milliót. Ha volt valaha államalakulat, amely csorbítatlanul berendezkedhetne az önellátásra, Anglia bizonyosan megtehetné ezt. Az ottawai (Kanada) birodalmi értekezleten valóban úgy is döntöttek, hogy a brit világbirodalom elsősorban a saját határain belül igyekszik gazdasági lehetőségeit kihasználni. Ez a háttér az azonban élesen szembeállította Angliát az amerikai érdekekkel. Eleinte igen feszült volt az Egyesült Államok és Nagybritánia között a helyzet, de a későbbi külpolitika alakulása, helyesebben szólva, a két birodalom közös érdekei utv hozták magukkal, hogy London és Washington kölcsönösen messzemenő gazdasági engedékenységet tanúsított egymással szemben. Mindössze nyolc hónapja csak, hogy a közöttük folyó — zökendő tárgyalások teljes egyezséggel befejeződtek.

5.

Az Északamerikai Egyesült Államok kiterjedése messzi mögötte marad az angol világbirodalomnak. 7,893,063 négyzetkilométer. A gyarmatok és területek azonban 1,854,585 négyzetkilométer. Összesen tehát 9,747,648 négyzetkilométer. Még így is nem sokkal kisebb, mint a körülbelül 11 millió négyzetkilométernyi Európa. Lakóinak összlélekszáma megközelíti a 140 milliót. Mindentük van, amire egy ilyen kiterjedésű világbirodalomnak szüksége lehet. Vastermelésű a világ hasonló termelésének körülbelül egyharmadát teszi. Petróleumforrásai egy saját területükön, mint különösen a délamerikai államokban szinte kimeríthetetlennek látszanak. Uralkodnak a réz, a cink, az arany, az ón stb. piacok fölött. Iparuk sok tekintetben tulszárnyalja az angolokét. Értethető, hogy teljes erejükkel azon vannak, hogy gyártmányaik számára minden áron és eszközzel megfelelő piacokat biztosíthassanak. A két angolszász birodalom mellett Franciaország gazdasága ugyiszlóval eltörpül. Igaz, hogy az 550,967 négyzetkilométer kiterjedésű anyaország, amelynek 41,834,932 főnyi lakossága van, 10,898,026 négyzetkilométernyi gyarmatbirodalommal rendelkezik Afrikában, a közel és a távolkeleten, valamint a Csendes óceán szigetvilágában. A gyarmatokon 60,335,795 lakos él. Franciaország szintén dusan el van látva nyersanyagokkal és legfeljebb csak petróleumot kénytelen importálni, noha az Angolországgal kötött egyezsége értelmében a mossuli petróleummezők termelésének egy jelentős hányada őt illeti. A Mossulból kiinduló 2400 kilométer hosszú petróleumcsövezeték Irák földjén a francia kézben levő Damaszkusz felé elágazik. A három demokratikus nagyhatalom tehát földi javakban ugyiszlóval korlátlanul duskál.

6.

Ezzel szemben a tengely három országa: Itália, Németország és Japán, szinte a legutóbbi évekig semmi hasonló földi jóval nem rendelkezett. Itália és Németország tudvalevőleg majdnem egyidőben: mindössze alig hetven esztendővel ezelőtt léptek a számottevő birodalmak sorába. Addig úgy az egyik, mint a másik részre bomolva inkább vegetatív életet élt. 1870-ben alakult meg az egységes Olaszország és egy évvel később a német birodalom. Ez magyarázza, hogy nem volt elég idejük arra, hogy megfelelő gyarmatokat hódítsanak maguknak. Itália csak a 80-as évek elején kezdett ebben az irányban szerényen tapogatozni. Mig Németország a 80-as évek végén már nagyobb lendülettel és eredménnyel szellett helyreépíteni ezirányú mulasztásait. A világháború kitöréséig az olaszok legfeljebb 450 ezer négyzetkilométernyi hasznos gyarmatterülettel rendelkeztek. Ezzel szemben a németek úgy Kelet-, mint Nyugat-Afrikában, Ázsia bizonyos részein, de különösen az ausztráliai szigettengerben több, mint hárommillió négyzetkilométernyi elsőrendű gyarmatterületekre tették rá

Ouja egészséget

HORIA
bedörasöléssel.

a kezüket. Ezeket a gyarmatokat azonban a világháború után elvették tőlük. Japán viszont 1854-ig ugyiszlóval teljesen elzárkózott a külvilágtól. Akkor amerikai és angol kényszer alatt meghajolva, megnyitotta kikötőit a fehér hatalmak hajói előtt. Ettől fogva lázas buzgalommal fogott neki az újja-szervezkedésnek és a hódításnak. 1894-ben a kínai-japán háború eredményeként megszerezte Koreát és Formozs szigetét. Az 1904-es orosz-japán háború befejezése után — noha győzelmesen harcolt — nem gyarapította birtokállományát. Annál inkább kihasználta a világháború alatti és utáni zavaros helyzetet és, mint tudjuk, addigi területét elképzelhetetlen arányokban kiszélesítve, ma körülbelül 5 millió négyzetkilométernyi terület felett rendelkezik és legalább 180 millió lélek engedelmeskedik parancsainak. Ez a három friss erejű, fiatalos lendületű birodalom, összefogva, vita tárgyává teszi az angolok, franciák és amerikaiak világuralmát.

A két államsoport közötti ellentétek tehát részben jogos gazdasági igények, részben világhatalmi tendenciák következményei. Tudjuk, hogy a tengely hatalmak arra törekcszenek, hogy a világ minden pontján a legérzékenyebb helyeiken sebesítsék meg az angol-francia-amerikai együttest. Láthatjuk, hogy a közelkeleten az angol és francia érdekszférába tartozó arab államokban milyen késhegyre menő diplomáciai mérkőzés folyik. Több-kevesebb változatban ugyanilyen elkeseredett harc áll a távolkeleten és a latin amerikai államokban is. Japán Kelet- és Dél-Ázsiában már kiadta a jelszót: „Ázsia az ázsiaiaké!” Angolok és amerikaiak bizony keményen érzik ennek a kétértelmű jelszónak a hatását. Dél-Amerikában inkább gazdasági téren folyik a mérkőzés. Az olasz és német befolyás egyre intenzívebben kezdi éreztetni a hatását. Ez a magyarázata, hogy az Északamerikai Egyesült Államok közvetlenül érdekelt tőkésai — akik pedig sokáig élesen ellenőzték Roosevelt bel- és külpolitikáját — most ugyiszlóval egyszálalig melléje állottak. Igen, mert az ázsiai és délamerikai piacok veszélyben foregnak. Statisztikai adatok megdöbbsztő szemléletességgel bizonyítják, hogy különösen a német ipar milyen mértékben vetette meg a lábát úgy Közép-, mint Dél-Amerika államaiban. Itt bizony zsebre megy a játék. Roosevelt szándékal kétségen kívül nemcsak, bár tagadhatatlanul az elhangzott jelszavak, sok tekintetben rideg materiális érdekeket takarnak. Ezért szánta el magát az Egyesült Államok kormányza, hogy adott esetben nemcsak gazdasági, de fegyveres erővel is Anglia és Franciaország oldalára áll. Az elnök Mussolinihez és Hitlerhez intézett felhívása mindennek ellenére öszinte békés szándékra vall. Az első világháború következményei ugyanis már bebizonyították, hogy rossz üzlet a háború. Ezért próbálkozik most Roosevelt még egyszer a békés áthidalás kísérletével. De ugyanezért mondotta Halifax is, hogy Anglia a béke biztosítása érdekében bárkivel és bármikor hajlandó tárgyalásokat kezdeni. A világ valamennyi kulturnépének az érdeke kívánna, hogy igaza legyen Daladiernak, aki szerint a politikai helyzet feszültsége az utóbbi napokban lényegesen enyhült. Április 28-ika után majd megtudjuk, hogy mennyiben volt jogos a francia miniszterelnök reménykedése.

NÉMET-NEPRADIO CSAK 2.800 Lei

(DEUTSCHER VOLKSEMPFÄNGER)

LORENZ 4+1 dinamikus super Lei 14.500

továbbá Ekco és Standard rádiók.

◆ **Csillárok**

TOTELECTRIC-nél CLUJ, REG FERDINAND 28-a.

